

CSEPEL MŰVEK – NYITOTT GYÁRAK HÉTVÉGÉJE

2019.
JÚNIUS
29-30.

IMPRESSZUM

Szerkesztette a CSEPEL MŰVEK – Nyitott Gyárak Hétvégéje csapata

- » Jeczko Mercédesz
- » Horváth Bálint
- » Libárdi Julianna
- » Német Szilvia
- » Szemerey Samu
- » Szij Barbara

Felelős kiadó: Kortárs Építészeti Központ Alapítvány
1111 Budapest, Bartók Béla út 10-12.
www.kek.org.hu

Design: Bodonyi Panni és Szmolka Zoltán

Nyomda: Vareg Hungary Kft.

Fotók: a Nyitott Gyárak Hétvégéje önkéntesei,
csatlakozó helyszínei és Szemerey Bence

Honlap: csepel.kek.org.hu

A programot a Nemzeti Kulturális Alap támogatja
és a Shared Cities: Creative Momentum nemzetközi
együttműködés keretében valósul meg.

CSEPEL MŰVEK - NYITOTT GYÁRAK HÉTVÉGÉJE

2019. júniusban a Csepel Művek a Nyitott Gyárak Hétfvégén, a Budapest100 különkiadású programján várja a látogatókat. Az óriási, egyedülálló értékeket rejtő gyárterületen ma egymás mellett található milliárdos nagyvállalatok, egyszemélyes műhelyek, gépgyártás és filmdíszletek, kerékpáros cégek, zenekari próbatermek és számos más tevékenység. A KÉK – Kortárs Építészeti Központ a Shared Cities: Creative Momentum program keretében helyi partnerekkel azon dolgozik, hogy a több mint száz éve működő terület ipari, épített és kulturális öröksége a fejlődés erőforrásává válhasson.

This June, visitors are invited to the Open Factories Weekend, a special edition of Budapest100 in the Csepel Factory. The vast area hides a unique world of million dollar enterprises and one-man workshops, industrial manufacturing and film sets, bicycle companies, music rehearsal studios and many other activities. Within the Shared Cities: Creative Momentum program, KÉK has been working with local stakeholders to turn the industrial, built and cultural heritage of the area that has been operating for more than a century to a resource for development.

SHARED CITIES: CREATIVE MOMENTUM

A Shared Cities: Creative Momentum egy négyéves nemzetközi kulturális projekt, amely tizenegy partner együttműködésével hét nagy európai városban, Belgrádban, Berlinben, Budapesten, Katowicében, Pozsonyban, Prágában és Varsóban valósul meg. Az SCCM által létrehozott nemzetközi hálózat az építészet, képzőművészet, urbanisztika és a közösségi gazdaság metszéspontjában folytatott kreatív diskurzussal támogatja a városi terek megújulását. 2016 és 2020 között több mint 150 esemény, többek között fesztiválok, filmek, kiállítások, művészeti rezidencia-programok és esettanulmányok valósulnak meg. A projekt célja, hogy a városlakók számára kézzelfoghatóvá tegye részvételük és együttműködésük alapvető szerepét az élhető és értékes városi környezet megteremtésében.

A Shared Cities: Creative Momentum partnerei: Goethe-Institut (DE), Czech Centres (CZ), reSITE (CZ), Academy of Fine Arts and Design in Bratislava (SK), Association of Belgrade Architects (RS), Katowice City of Gardens (PL), KÉK Hungarian Contemporary Architecture Centre (HU), KUNSTrePUBLIK (DE), Mindspace (HU), Old Market Hall Alliance (SK), Res Publica – Cities Magazine (PL)

#sharedcities #SCCM2020

www.sharedcities.eu

FIGYELEM!

A rendezvény idején Csepel Művek területe csak saját felelősségre látogatható. A terület, utak, épületek többsége magánterület, ahova a belépéshez a tulajdonos(ok) engedélye szükséges. A Nyitott Gyarak Hétfvégéje során a programfüzetben programhelyszíneként szereplő épületek és cégek látogathatóak a feltüntetett időpontokban.

A terület jelentős részét jelenleg is ipari/üzemi célból hasznosítják, így több tevékenység is fokozott biztonsági elővigyázatosság és protokoll szerint működik. Kérjük, hogy az önök biztonsága érdekében, a programfüzetben, weboldalon vagy a molinókkal jelölt programhelyszíneken kívül más épületekbe, csarnokokba és üzemekbe engedély nélkül ne lépjenek be! A terület egyes részein élénk árufuvarozás és teherszállítás zajlik, ezért mindig figyeljenek a környezetükben elhaladó járművekre. Kérjük továbbá, hogy a területen tevékenykedő vállalkozások magánszféráját tiszteletben tartva, engedély nélkül ne fotózzanak be épületekbe, üzemcsarnokokba, irodákba!

A látogatás során felmerülő esetleges személyi és vagyoni károkért a Kortárs Építészeti Központ, illetve a programban résztvevők nem vállalnak felelősséget.

A programokat kiskorúak csak felnőtt felügyelete mellett látogathatják!

HASZNOS INFORMÁCIÓK

- » A programfüzet a csatlakozó helyszínek címét, a kapcsolódó események időpontját, és a kiállítás egyes tablóinak anyagát tartalmazza.
- » Az intézmények és programjaik a megjelölt időpontokban ingyenesen látogathatók.
- » A csatlakozó intézményeket molinók jelölik a bejáratoknál.
- » A részvételhez nem szükséges előzetes jelentkezés. A regisztrációhoz kötött programokat külön jelöljük.
- » Regisztráció: egy email címről max. 2 fő
- » Az egyes intézményeknél piktogramok jelölik a programok típusát.
- » A csatlakozó helyszínektől független kísérő programok a füzet végén található.
- » A csatlakozó intézmények a térképen az oldalak jobb felső sarkában látható sorszámmal szerepelnek.
- » Infópont: szombat-vasárnap 10:00–18:00 Trap Factory 1211 Budapest, Központi út 35-47. (Központi út és Lakatos utca sarok)

A Csepel Művek – Nyitott Gyárak Hétvégéje nyilvános rendezvény, amelyen a szervezők a program dokumentálása és népszerűsítése érdekében fotókat, videókat is készítenek. A program látogatói, önkéntesei és szervezői részvételükkel automatikusan tudomásul veszik, hogy amennyiben a fotókon, videókon szerepelnek, úgy azért semmilyen ellenszolgáltatási igénnyel nem élhetnek, illetve a program promóciója céljából történő felhasználást nem korlátozhatják.

A programváltozás jogát fenntartjuk. A végleges programleírások a csepel.kek.org.hu oldalon érhetők el.

JELMAGYARÁZAT

NYITVATARTÁS

REGISZTRÁCIÓ KÖTELES

GYEREKPROGRAM

SZAKMAI PROGRAM

KÖZÖSSÉGI PROGRAM

KULTURÁLIS PROGRAMOK

KERÉKPÁROS PROGRAM

MOBIL WC

BÜFÉ

CSEPEL MŰVEK

A CSEPEL MŰVEK SZÁMOKBAN

- » **Jogelőd:** Weiss Manfréd Vas- és Fémművek
- » **Alapítás éve:** 1892 → ekkor költözött az Első Magyar Conserve – és Ércáru Gyár Pest belvárosából Csepelre
- » **Méret:** ± 200 hektár (ez kb. 320 foci pályának felel meg)
- » **Területhasználat típusa:** ipar, kereskedelem, raktározás-logisztika, szolgáltatás
- » **Működő vállalkozások száma:** kb. 450
 - › legkisebb vállalkozás: 1 fő, pár millió forint árbevételel
 - › legnagyobb vállalkozás több száz fő, 10+ milliárd árbevételel
- » **Tulajdonosok száma:** 400-500
- » **Bérlők száma:** 100-200
- » **Előnyök:**
 - › közelség a belvároshoz, közvetlen HÉV és kerékpáros elérés → EuroVelo 6
 - › közvetlen vízparti elérés és kikötő a Dunán – szomszédság a Csepeli Szabad Kikötővel
 - › ipari vágányok
 - › jó raktározási és logisztikai feltételek
 - › kihasználatlan ipari csarnokok és irodák
 - › kiváló energiaszolgáltatás a terület saját erőműve révén
 - › egyedi ipari és kulturális atmoszféra és örökség
 - › több száz különböző tevékenységű cég közössége
- » **Hátrányok:**
 - › komplikált tulajdoni viszonyok
 - › felújítást igénylő infrastruktúra és ingatlanállomány
 - › korszerűtlen épületek
 - › magas arányú beépítettség
 - › forgalmi zsúfoltság a Csepel-szigetre vezető utakon

MEGKÖZELÍTÉS, TÁVOLSÁGOK

A Csepel Művek, bár elsőre a budapesti belvárosi galaxistól fényévekre eső, karcos úrállo-másként pislákol a köztudatban, közelebb van, könnyebben elérhető és sokkal izgalmasabb, mint azt a legtöbben gondolnánk.

A belvároshoz a Boráros térről induló Csepeli H7 HÉV és busz járatok kötik, amelyekkel a Csepel Művek ikonikus neon fénycsövei a Deák térről alig 35 perc alatt elérhetők. Kőbánya-Kispest és így a Ferihegyi repülőtér irányába is közvetlen buszjáratokkal (148, 151) kapcsolódik. Említésre méltó a Művek szövetét átjáró, az országos vasúti hálózatra csatlakozó, több tíz kilométernyi vasúti sínpár, ami egykor a különböző gyáregységek nyersanyag ellátását és a késztermékek elszállítását szolgálta. A még használatban lévő sínek ma többnyire a terület délnyugati régiójába, a Duna-partra költözött multimodális konténer átrakó-logisztikai óriást szolgálják ki, de a sínpálya más helyeken is kisebb renovációval és fejlesztéssel használható állapotba hozható. A Csepeli és II. Rákóczi Ferenc utcán keresztül rövid – de az utóbbi időben az élénkülő forgalom és felújítások miatt egyre lassabban járható – úton elérhető az M0-ás környűrű.

Kerékpárral jönnél? Közvetlen a Művek mellett halad el az Európai kerékpársztráda Atlanti-óceánt a Fekete-tengerrel összekötni hivatott EuroVelo 6 ága, mely a Teller Ede és Weiss Manfréd utakkal párhuzamosan, a Kvassay-hídon keresztül vezet a Soroksári majd Könyves Kálmán körútra.

A többnyire betonfallal körülvett 200 hektáros terület – autóval és gyalog – négy nagyobb kapun keresztül közelíthető meg, ezeket a térképen jelöltük. A területen belül észak-dél irányban akár 2 km-t, kelet-nyugat irányban 1 km-t is sétálhat az ember.

Utazási idők

					
Keleti pályaudvar	10,5 km	37p	20-45p	40-50p	
Nyugati pályaudvar	9,9 km	32p	15-45p	30-40p	
Déli pályaudvar	10,6 km	44p	16-40p	45-55p	
Deák Ferenc tér	8,7 km	35p	14-35p	40-50p	
Szell Kálmán tér	11,2 km	48p	16-40p	45-55p	
Batthyány tér	10,8 km	45p	14-28p	30-40p	
Kőbánya Kispest	8,6 km	37p	12-26p	30-40p	
Liszt Ferenc Repülőtér	20,9 km	70p	26-45p		

A CSEPEL MŰVEK RÖVID TÖRTÉNETE (MŰLT)

A Művek vörös neonja és mészkő/pala burkolatú főkapuja önmagukban is igazi időutazást ígérnek, amit pár lépés után igazol az épített környezet elsőre zavarbaejtő változatossága. A gyakran egymásra akár 3-4 különböző rétegben húzott keramit, bazalt kockakő, aszfalt és beton útburkolatok, és az ezeket keresztül-kasul szelő sínpárok le-tűnt korokról árulkodnak: három évszázad ér itt össze térben és időben. A századeleji, fa tetőszerkezetes vöröstégla csarnokok és irodaépületek egységét lépten-nyomon megtörik a modernista és szocializmus korabeli homlokzati elemeket ötvöző shed-, azaz fűrésztetők, a kiterjedt kopolit üvegfalak, az eredeti építőanyagoktól elütő, könnyűfém burkolatok és adhoc épület toldások. Közben az utóbbi két évtizedben számos cég és így az általuk használt épületek is sikeres modernizálási folyamaton mentek át, máshol új beköltözők színesítik a terület épített és kulturális világát.

1882

Weiss Manfréd és Bertold létrehozzák a Weiss-konzervgyárat (később Globus) a VII. kerületi Lövölde téren

1886–1897

Weiss Manfréd Lőszergyár (1892-től Csepelen)

1922

Weiss Manfréd meghal – a gyár működik tovább 8 örökös irányításával

1897–1948

Weiss Manfréd Acél- és Fémművek

1892

A gyár, az akkor még főleg legelőként, mezőgazdasági célra használt, Csepelre költözik

1948–1950

WM Acél- és Fémművek Nemzeti Vállalat

1956–1963

Csepel Vas- és Fémművek

1950–1956

Rákosi Mátvás Vas- és Fémművek

1944

Német megszállás: az SS 25 évre jogot formál a gyár tulajdonára és irányítására – a tulajdonosok és családjuk külföldre távozhat

A 19. század utolsó évtizedeiben Weiss Manfréd és Bertold által Lövölde téren alapított, majd a Soroksári útra költöztetett konzerv (mai Globus elődje) és töltényhüvely gyár 1892-ben költözött az akkor még gyéren lakott, főleg mezőgazdasági célra hasznosított Csepel-szigetre. A gyárterület pár évtized alatt az Osztrák–Magyar Monarchia második legnagyobb egybefüggő ipari területévé nőtte ki magát. A ma is működő kiterjedt és sokszínű iparterület kialakulásáig vezető út több, egymástól jól elkülöníthető korszakon keresztül vezetett. A korszakok más-más vezérelvek, igények és elképzelések mentén formálták a területet és a bent működő cégeket.

A gyártási folyamatok fejlődéstörténetét vizsgálva megfigyelhető egy ciklikus termék- és gyártástechnológiai bővítési, majd egyszerűsítési folyamat. Az alapítástól a II. világháborúig a folyamatos termék bővülést – konzervekből és töltényhüvelyekből kiindulva a „gombostűtől a repülőgépig mindent” elvig eljutva – a két világháború időszakában eszközölt teljes hadüzemre állítás szakította meg. A rendszerváltást követő atomizációs és privatizációs folyamat, valamint a piacgazdaság működési mechanizmusának eredményeképp a területen előállított termékek portfólióját mára a piaci igények és lehetőségek alakítják, ami az utóbbi évtizedben jelentős termékbővítéssel és átalakulással járt. A két nagy bővítési ciklust a szocializmus termelési racionalizációs és egyszerűsítési folyamata, a nagy gyáregységek kialakításának időszaka választotta el egymástól.

1983

Weiss Manfréd Acél- és Fémművek megszűnése – stagnálás, leépítések, gyárak lepusztulása

1983–2012

Gyártelep

2012–

Csepel-Gyártelep

1963–1983

Csepel Művek Tröszt

1989

Rendszerváltás – gyors, spontán privatizáció kezdete, kényszervállalkozások kialakulása, felaprózódás, nemzetközi cégek beköltözése, cégprofilok átalakulása

2018

A csepeli ipari terület mai állapota: több mint 400 tulajdonos, jelentős területi konszolidáció, generációváltás, tevékenységi körök változása

A MŰVEK CÉGEI (JELEN)

Ma a Művek területén tevékenykedő több mint 400 cég, a gazdasági és kulturális élet legkülönbözőbb szereplőinek mozaikja, amin jelentősen eltérő méretű, profilú és funkciójú vállalkozások kapnak egymás mellett helyet. A több mint százéves ipari tudást továbbörökítő vagy arra szorosan ráépülő, nemzetközi piacra is gyártó ipari – pl. autó és kerékpár alkatrészek, gépek, lézervágók, csövek, fémek – és szolgáltató óriások – energetika, multimodális logisztika – szomszédságában számos egyéb tevékenységet is megtalálunk. Kerámiával, textilekkel, bútorokkal, forgácsolással foglalkozó, egy-két személyes kisműhelyeket, raktárakat vagy például kisebb logisztikai szolgáltatókat, kis- és nagykereskedőket minden területről, vagy az élelmiszeriparban tevékenykedő gesztenyepüré specialistát. Az utóbbi 5-8 évben egyre nagyobb számban költöztek be új típusú vállalkozások, a szórakoztatóipar, a kulturális és kreatív ipar alkotóműhelyei és stúdiói: zenészek, fotósok, filmesek, szobrászok, díszlettervezők alkotnak olyan meglepő szereplők mellett, mint egy szabadulószoba vagy egy szabadeső-szélcsatorna.

Ezt a sokszínűséget erősíti tovább a terület egyik rejtett – de kifelé nem pozicionált – erőforrása: a bent tevékenykedők közötti formális és informális együttműködések hálózata. Minden cég ismer egy másik céget, aki ismer még egy céget, akin keresztül végül megtaláljuk azt, amit vagy akit keresünk. Szinte nincs olyan összetett vagy speciális igény és megbízás, amire a Művek területén ne találánánk megoldást. Ne lepődj meg, ha csak egy egyszerű fékbetétcserére vagy műszaki ellenőrzésre hozod a bringád, de végül a legvadabb színekre újrafújva, komolyabb vizuális és fizikai tuning után, vagy egy teljesen új géppel távozol!

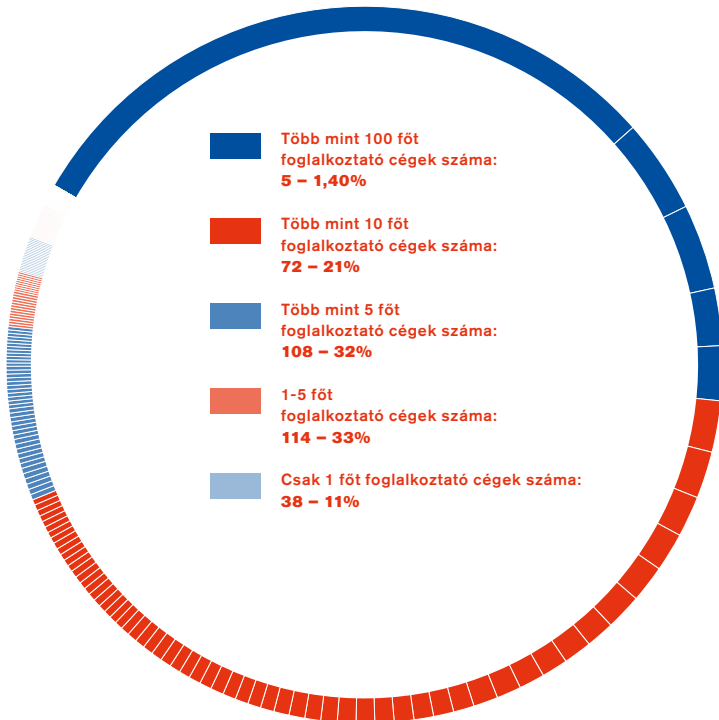
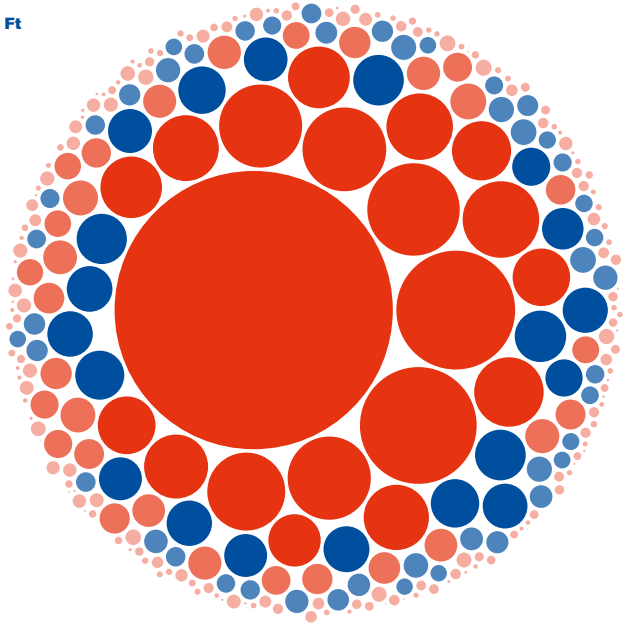
Az utóbbi két évtized városfejlesztési és urbanisztikai tendenciának eredményeképpen a Művek területe és Csepel városi környezete között gyakorlatilag eltűnt a távolság, mialatt Csepel és a budapesti belváros is egyre közelebb került egymáshoz. A Művek területén, ahogy a fejlettebb városokban az 1980-as évektől kezdődően, a klasszikus ipari funkciók látványosan kiszorulóban vannak a városok peremén kialakított ipari övezetekbe, míg a szolgáltatás végző vállalkozások egyre szaporodnak és erősödnek. Eközben a fogyasztói társadalom kulturális és szórakozási igényeinek kiszolgálása mellett egyre nagyobb hangsúlyt kap a tisztább, csendesebb és élhetőbb környezet kialakításának igénye is.

Van-e jövője a Művek területén tevékenykedő ipari cégeknek vagy egészen más-ként fog festeni a terület 10-15 éven belül? Hogyan őrizhető meg a Művek ipari és kulturális öröksége és hogyan örökíthető tovább a felhalmozott ipari tudás a jelenlegi folyamatok fényében? Milyen szerepet játszhat ebben az Ipar 4.0 vagy a kulturális örökség értékeire és lehetőségeire épülő vállalkozások támogatása?

A területre bejelentett cégek száma: **869**
 2016-ban adott le pénzügyi beszámolót: **312**
 2017-ben adott le pénzügyi beszámolót: **29**

A cégek összes bevétele 2017-ben: **109 milliárd Ft**
 A cégek átlag bevétele 2017-ben: **321 millió Ft**
 A cégek medián bevétele 2017-ben: **40 millió Ft**

- 1 milliárdos nettó bevétel feletti cég: **20 db**
- 500 millió Ft nettó bevétel feletti cég: **20 db**
- 250 millió Ft nettó bevétel feletti cég: **71 db**
- 100 millió Ft nettó bevétel feletti cég: **117 db**
- 100 millió Ft nettó bevétel alatti cégek

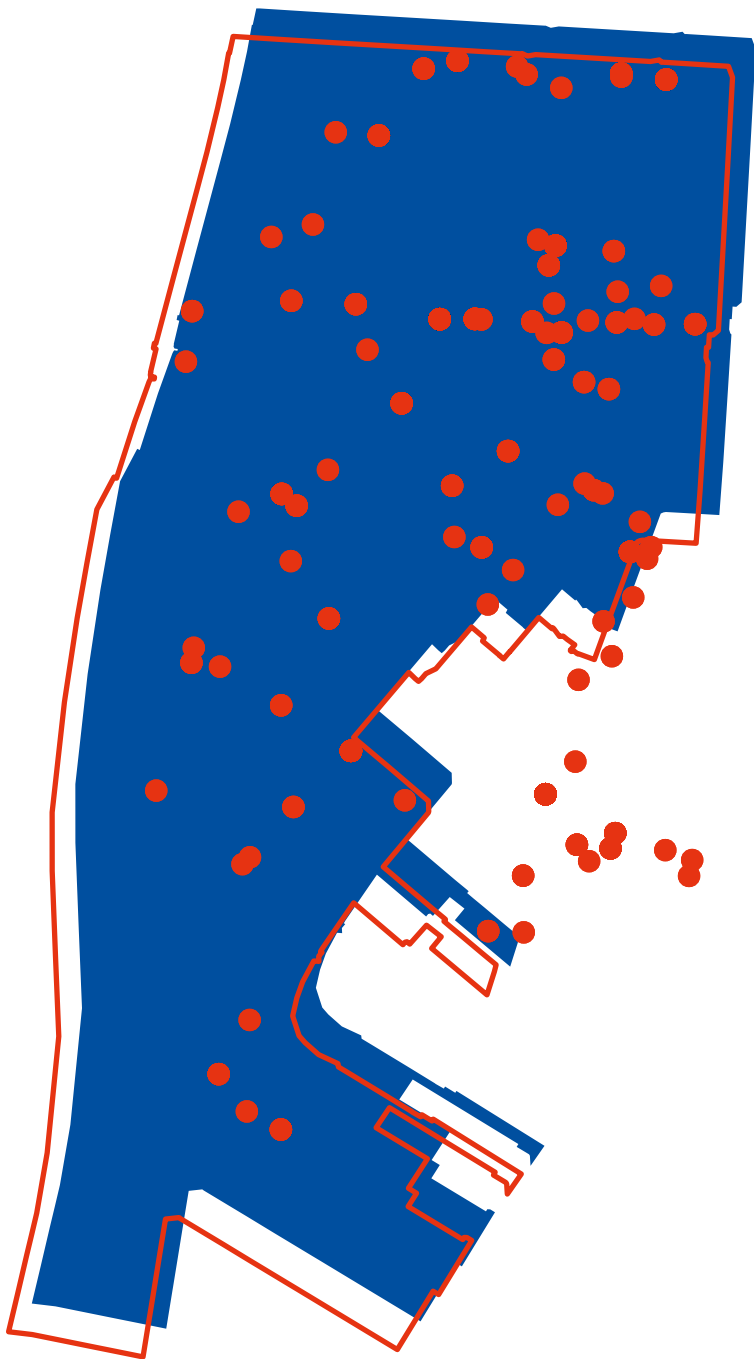
- Több mint 100 főt foglalkoztató cégek száma: **5 – 1,40%**
- Több mint 10 főt foglalkoztató cégek száma: **72 – 21%**
- Több mint 5 főt foglalkoztató cégek száma: **108 – 32%**
- 1-5 főt foglalkoztató cégek száma: **114 – 33%**
- Csak 1 főt foglalkoztató cégek száma: **38 – 11%**

Az itt regisztrált cégekhez bejelentett foglalkoztatottak száma összesen: **4060 fő**

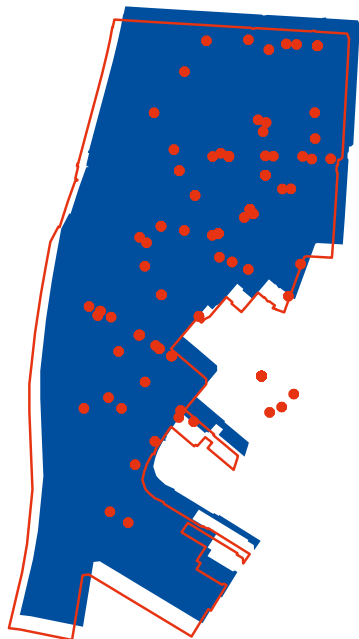
Átlagos foglalkoztatottak száma: **18 fő**
 Medián foglalkoztatottak száma: **12 fő**
 Tulajdonosok száma összesen: **731**
 Átlagos tulajdonos / vállalkozás: **2,2**

TEÁOR-kategóriák:

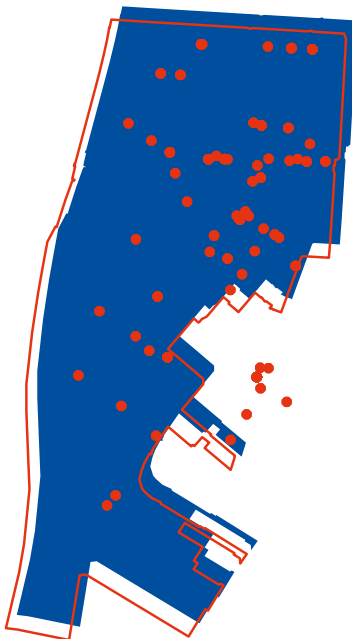
1 | szolgáltatás

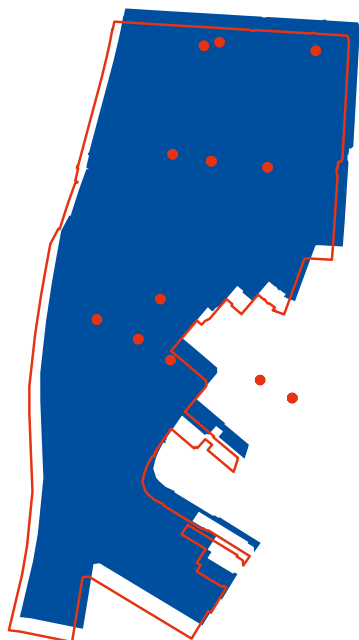
2 | gyártás, feldolgozás

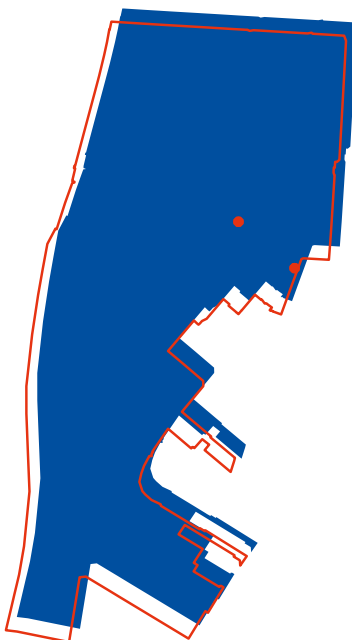
3 | kereskedelem

4 | raktározás, logisztika

5 | elsődleges termelés

TERÜLETHASZNÁLAT

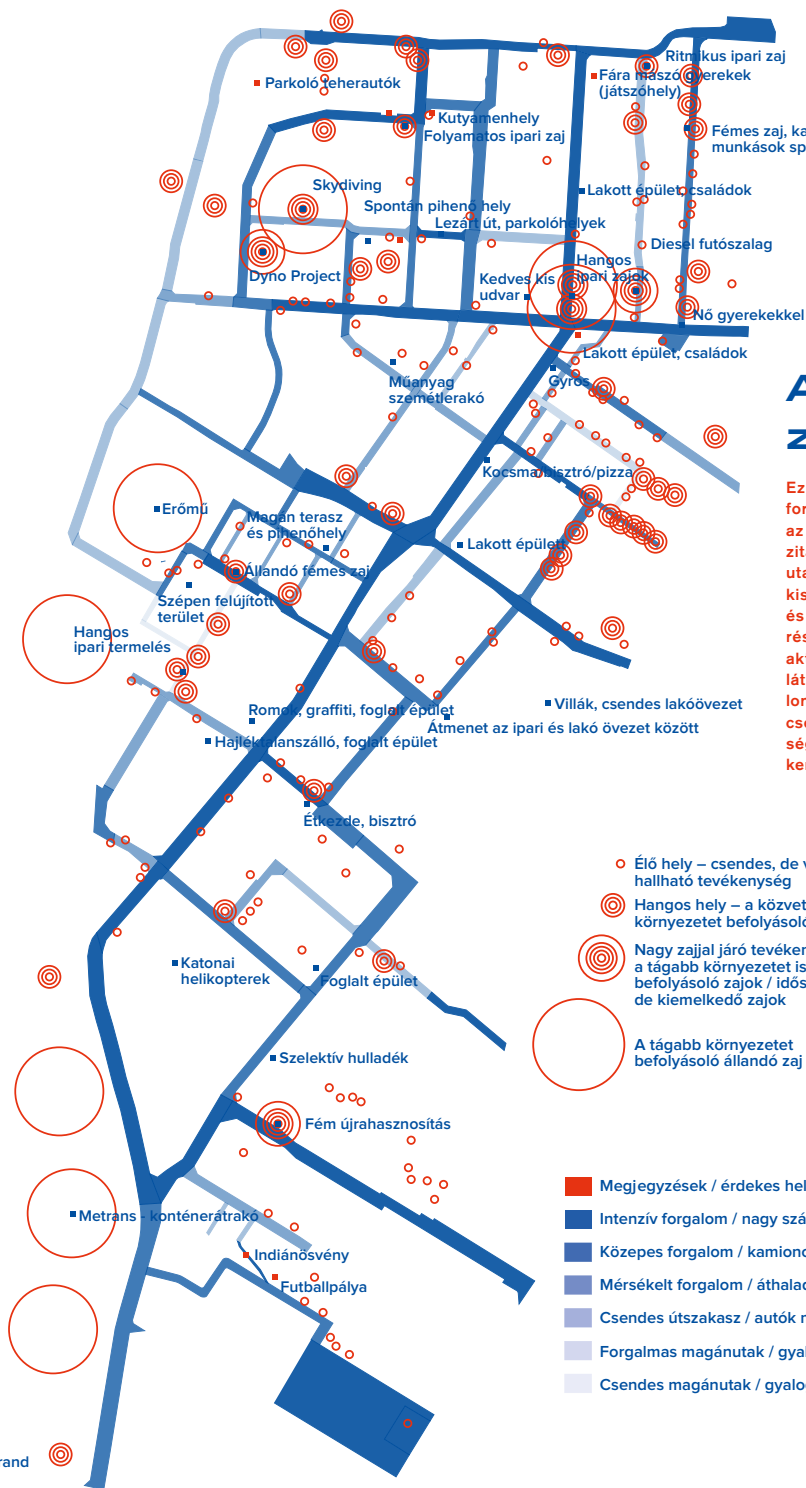
A Csepel Művek több évtizede nyitott terület, ahol a zárt ipari tevékenységek, az újabb cégek és a szolgáltatások közönségei rendszeresen találkoznak egymással. Területileg a mai napig elhatárolódik a környező városrésztől, ami fel is erősíti a hely sajátos, elvarázsolt hangulatát. Tényleges közterek híján a kisforgalmú utak, az épületek közötti területek és a nagyobb csomópontok töltik be a nyilvános terek funkcióit, amit gyakran elbizonytalanítanak a lezárt vagy lehatárolt területek.

Néhány kivétellel lényegében a teljes terület magánterület, aminek következtében az utak vagy útként használt területek többsége is magántelek. Az itt kialakuló világ részben ennek is köszönheti létét: a város fejlődésétől elszigetelt belső zónák terület-használati megoldásai a tulajdonosok, bérlők és használók kialakult szokásai szerint alakultak és működnek. Ez a központi koordináció nélküli, informális rendszer olyan szolgáltatásokra is kiterjed, mint a szelektív hulladékgyűjtés. Bár manapság már senki sincs, aki mindenkit ismerne, az egymás mellett élőket összeköti a terület és a problémák önálló megoldásának hagyománya.

A Művekben négy nagy korszak, a századforduló, a két háború közötti időszak, a szocializmus és a közelmúlt épületei találhatók meg. Ezek között hatalmas léptékbeli eltérések is vannak, a Művek hangulata mégis egységes és karakteres. Az északi területen található, rendkívül intenzíven beépített részek épületállománya döntően a 20. század elejéről származik. Dél felé haladva a beépítés sűrűsége és magassága is csökken, és nő a későbbi és közelmúltbeli fejlesztések aránya. A régebbi csarnokok és irodaépületek között 14 fővárosi védettség alatt álló épület található, és a kerület 2018-ban további 29 épületet javasolt helyi védettségre. Ezek mellett számos további egyedi építészeti vagy szerkezeti megoldású, háború utáni ipari épület található.

Az eredeti tevékenységi körök térbeli koncentrációja a mai napig felfedezhető, mivel a meglévő infrastruktúrára települő utód vállalatok helyszínei ritkán változtak. A déli területeken több új épület és funkció is megjelent az áruházaktól a kerékpárgyártás köré csoportosuló műhelyekig, de találunk szabadulósobát, fotó- és zenestúdiókat és képzőművész műtermeket is. A kisebb cégek és szolgáltatások többnyire a megüresedő területekre és épületekbe költöztek, így a szerelők, autós cégek, műhelyek és kiskereskedelmi egységek szétszórta helyezkednek el. A csoportosulást inkább az épületek típusa teszi lehetővé, például az irodaházak esetében.

Az eredetileg a déli területen jellemzőbb, majd a terület egészén teret nyerő raktározás és logisztika jelentősen megemeli a főbb útvonalak terhelését, időnként a jobb állapotú mellékutakra terelve a járműforgalmat. A szolgáltatások és a városias terhasználat megjelenése idővel konfliktusokhoz vezethet, akár funkciók között (kamion forgalom és teraszos vendéglátás) akár környezeti elvárások között (nehézipari tevékenység és lakó funkciók).

A terület zajtérképe

Ez a térkép a terület fő zajforrásait, a zajok típusait és az utakon zajló forgalom intenzitását mutatja. Az ábrázolt főbb utak hálózata mellett rengeteg kisebb, telken belüli utca és átjáró vezet a terület belső részeire, néhány itt található aktivitást külön jelöltünk. Jól látható, hogy a zajjal és forgalommal járó funkciók, illetve a csendesebb területek tevékenységei hol érnek meg és hol kerülnek konfliktusba.

- Élő hely – csendes, de van hallható tevékenység
- ◎ Hangos hely – a közvetlen környezetet befolyásoló zaj
- ◎ Nagy zajjal járó tevékenység – a tágabb környezetet is befolyásoló zajok / időszakos, de kiemelkedő zajok
- ◎ A tágabb környezetet befolyásoló állandó zaj
- Megjegyzések / érdekes helyek, helyzetek, történések
- Intenzív forgalom / nagy számú kamion és autó
- Közepes forgalom / kamionok és autók
- Mérsékelt forgalom / áthaladó és parkoló autók
- Csendes útszakasz / autók majdnem teljes hiánya
- Forgalmas magánutak / gyalogos áthaladás lehetséges
- Csendes magánutak / gyalogos áthaladás lehetséges

A FEJLŐDÉS KÉRDÉSEI

A 1990-es évek második feléig a 200 hektáros terület egyetlen helyrajzi szám és cím, a Gyepsor utca 1. alá tartozott, amire 2000-nél is több céget jegyeztek be. 2005-ig a benti utak és utcák többsége bejegyzett névvel nem rendelkezett, ami egyaránt megnehezítette a beszállítók, vevők, bent dolgozók, valamint a benti cégekkel kívülről kommunikálni próbálók (pl. levelezés) dolgát.

Tovább bonyolítja a helyzetet, hogy a terület útjainak és ingatlan állományának többsége osztatlan közös tulajdon, illetve hogy a rendszerváltás során kapkodva és rendszertelenül privatizált ingatlanok sok esetben többszöri tulajdonosváltáson estek keresztül, a cégeket pedig több részre bontották fel, ami gyakran névcserével is járt.

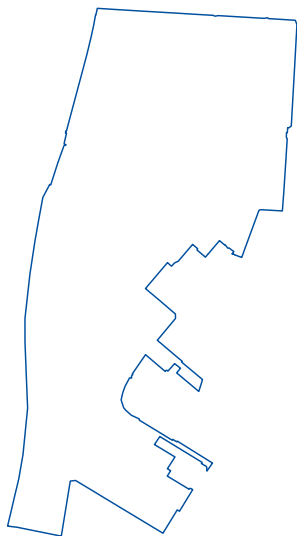
A tulajdoni arányok az egyszerű szoba és műhelytől kezdve épület szintek vagy épületszárnyak kivásárlásán keresztül a teljes épületek vagy épületegyüttesek tulajdonlásáig bezárólag igen változatosak. A főbb útvonalak kivételével az utak is magántulajdonban állnak, vagy magántulajdonú területek részét képezik. A tulajdonviszonyok tisztázása, a terület átláthatósága és az ingatlanok piaci értékének javítása érdekében a 2000-es évek elejétől egészen máig a területet (beleértve az épületeket és utakat) több lépésben eddig 223 helyrajzi számra bontották fel. Ez egyrészt együtt járt a fekete- és szürkegazdaság jelentette cégtemető lassú, de biztos felszámolásával, amelynek következményeképpen mára 700-800 bejegyzett cég maradt a területen. Ezekből 350-400 körülire tehető a jól teljesítő, nyereséges és stabil cégek száma. Másrészt a helyrajzi számok és tulajdonviszonyok tisztázásával vonzóbbá vált a terület a befektetők számára is és felértékelődött, valamint egyszerűbbé és gördülékenyebbé vált az ingatlanok értékesítése, ami jelentős területi és gazdasági racionalizálást tett lehetővé. A tulajdonosok pontos ismerete így azt is jelenti, hogy tisztázhatók az adott ingatlannal járó kötelezettségek és felelősségek (adófizetés, épületek és utak karbantartása, balesetek, ingatlanértékesítés, jelzálog terhek stb.).

A tényleges tulajdonviszonyok fokozatos dokumentációja és a terület ezekhez rendezése mellett elindult egy lassú konszolidáció is, amelynek nyomán néhány nagyobb tulajdonos kezében fokozatosan egyre több ingatlan összpontosul. A korábban több befektetőt elriasztó zavaros állapotok így lassan tisztulnak, de ez önmagában még nem elegendő ahhoz, hogy nagy léptékű beavatkozásokat lehessen megvalósítani.

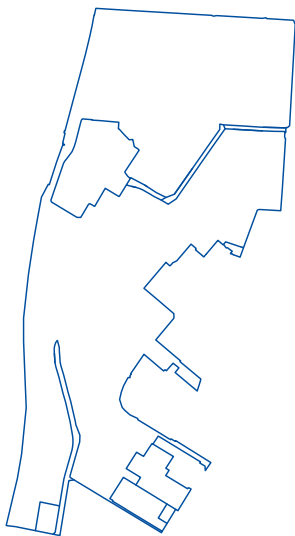
Ezekhez a tulajdoni viszonyok radikális átrendezésén kívül (amelyre gyakorlatilag nincs esély) csak a tulajdonosok újfajta szerveződése és együttműködése vezethet el. A 240 hektáros terület léptéke akkor is túl nagy lenne a központi megoldásokhoz, ha egy kézben lenne. Így a Művek jövője, több európai barnamezős területhez hasonlóan, első sorban a sokféle tulajdonos közös jövőképekének létrehozásán és fenntarthatóságán múlik.

A helyrajzi számok felosztása

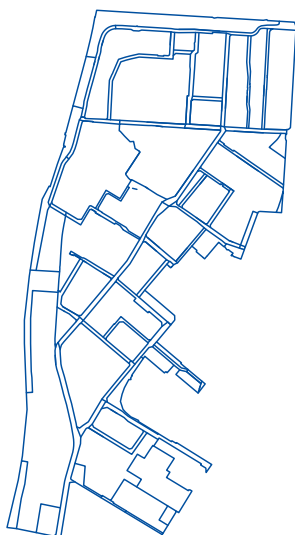
1988 (1 hrsz)

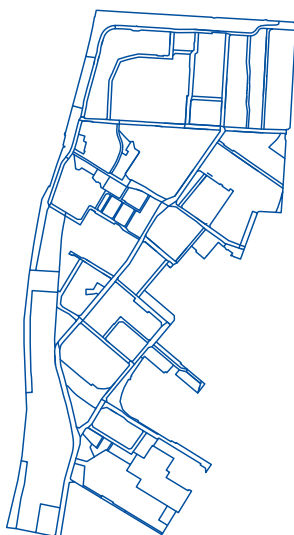
1995 (10 hrsz)

2001 (100 hrsz)

2006 (155 hrsz)

2017 (220 hrsz)

INFRASTRUKTÚRA ÉS UTAK

Ha lehetőség lenne elnevezni az utcát ahol élsz, mi alapján választanál nevet? Milyen emlékedhez, hősödhöz, szimbolikus jelentéshez, az utcára jellemző szaghoz, illathoz, zajhoz, vagy valaha ott élt híres emberhez kötnéd a névválasztást? A Művek utcáinak elnevezései önmagukban is izgalmas felfedezőtúrára hívnak. Az utcák elnevezésére és földhivatali bejegyzésére hivatalosan csak a 90-es évek második felétől került sor, de a nevek szinte kivétel nélkül az idők során köztudatban rögzült, az adott területre jellemző tevékenységhez kötődnek: barangolj a Színesfém, Hőerőmű, Esztergályos, Öntöde, Bronzöntő vagy Iparvágány utcákon, fedezd fel a Varrógépgyár, Nagyalapács, Lakatos és Szerúraktár utcákat! Vajon merre találsz a Perem vagy a Salak utcát és miről kapták a nevüket? Ismersz-e minden tevékenységet, amihez az utcatáblák kötődnek?

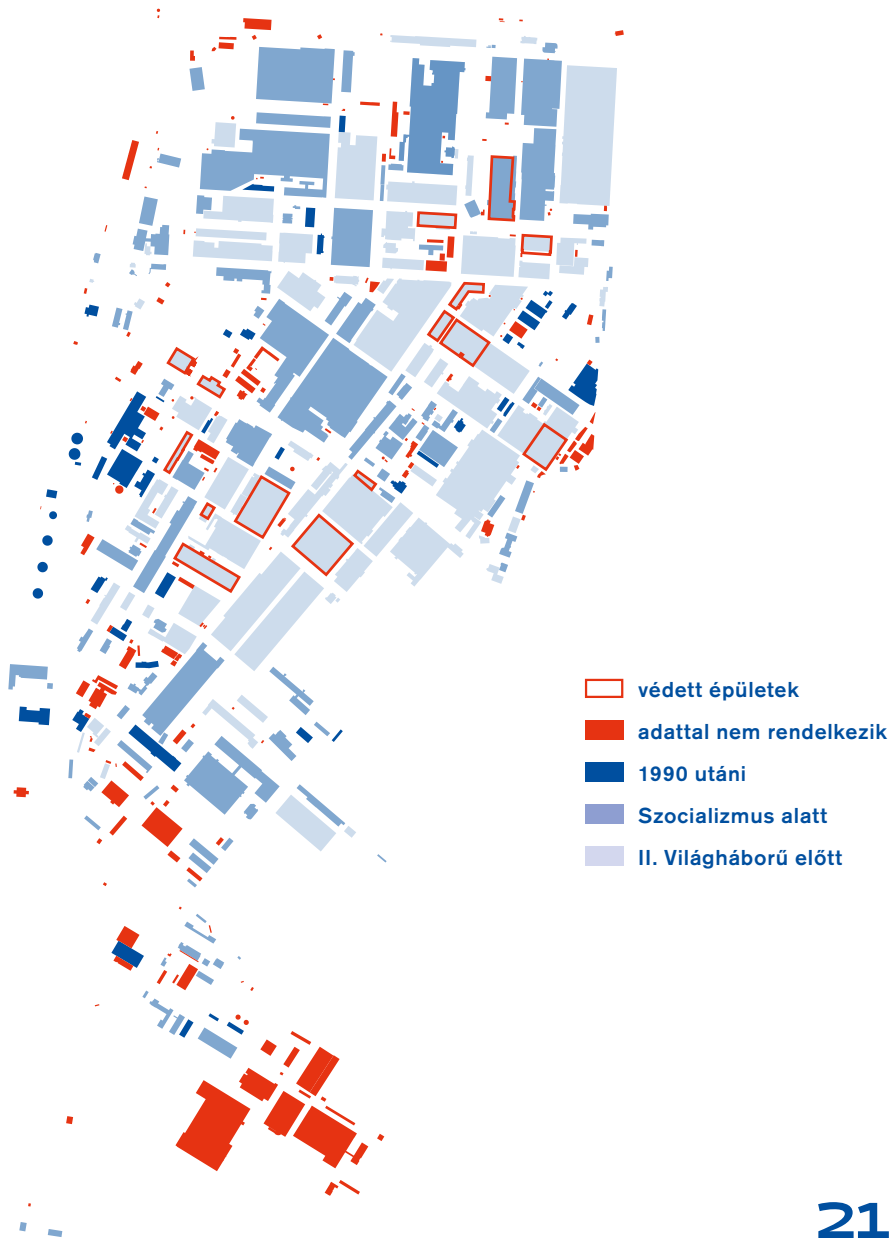
Ahogy minden ipari terület életében, a Művek esetében is kulcsfontosságú a megfelelő minőségű és elérésű úthálózat, az infrastruktúra és a közművek – víz, gáz, energia, csatornahálózat – állapota. A közművek egy része állami, másik része önkormányzati, kisebb része magántulajdonban van, karbantartásukért és üzemeltetésükért változó arányban felelnek a különböző szereplők. Az Erőmű jelenléte – ami egykor a gyárak energiaellátását biztosította ma pedig már lakossági áramszolgáltatást is végez – önmagában is hatalmas vonzerőt jelent a megbízható és olcsó energiát kereső nagyfelhasználó cégek számára.

Az egyik legmegosztóbb, de minden benti szereplő által kulcsfontosságúnak megítélt problémakör az utak állapota és tulajdoni megoszlása, ami a kaput átlépve rögtön érthetővé válik. Az utak többsége – a maréknyi gerinc és kisebb úttól eltekintve – a privatizáció során magánkézbe került, a telkekhez hasonlóan osztatlan közös tulajdon, így gyakran több tulajdonos közös felelőssége azok karbantartása és fejlesztése. Az utakra szedett telekadó fejében az önkormányzatnak is vannak kötelezettségei. A jó állapotú utak ugyanúgy elengedhetetlenül fontosak a teherszállítmányozást végzők vagy ipari cégek beszállítói számára, mint a kisebb kereskedelemmel vagy szolgáltatással foglalkozó cégek vásárlói, vendégei és dolgozói számára.

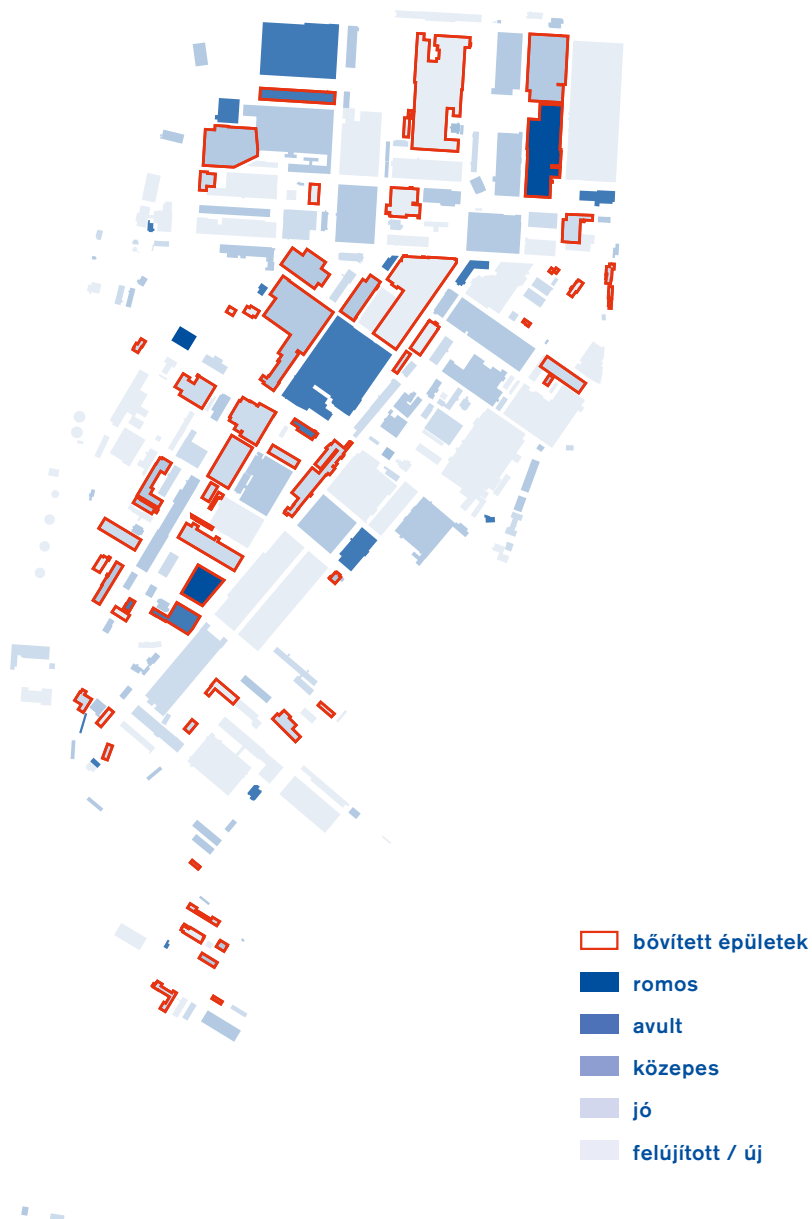
Mivel az utak többsége a közforgalom számára megnyitott magánút, a tulajdonosok dönthetnek azok részleges vagy teljes lezárásáról, amit több esetben az utakra felhúzott sorompók, kerítések és kapuk jelölnek.

Milyen következményekkel jár ha egy útszakasz több mint 20 tulajdonos kezébe kerül? Meg lehet-e arányosan osztani a karbantartási és fejlesztési költségeket olyan út tulajdonosok között, mint egy folyamatos kamionos forgalmat generáló gyár, egy kis műhely vagy kereskedelmi egység? És azok az úthasználók, akik nem tulajdonosok egy adott útszakaszon, de nagy átmenő forgalmat generálnak rá? Lehet-e megfelelően kezelni egy ilyen helyzetet?

Az épületek kor szerint

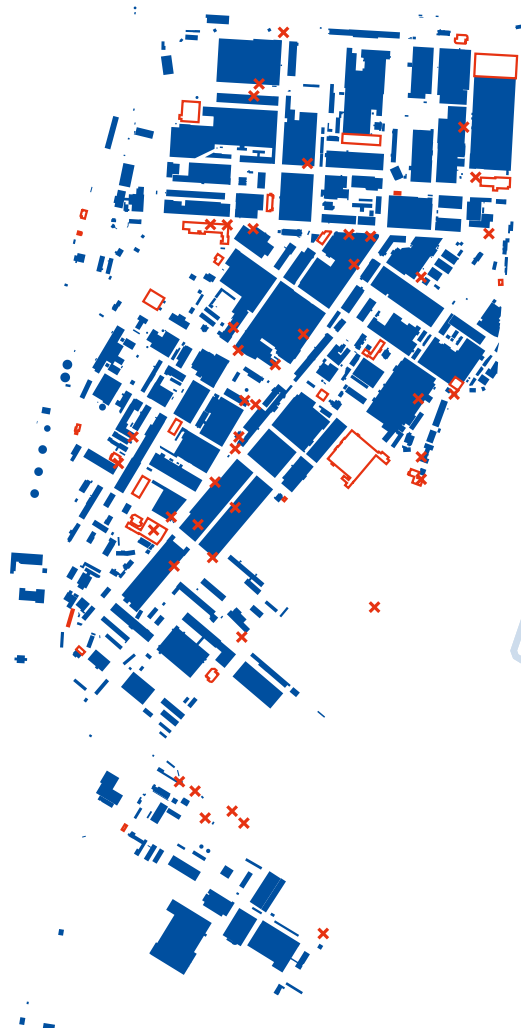

Az épületek állapot szerint

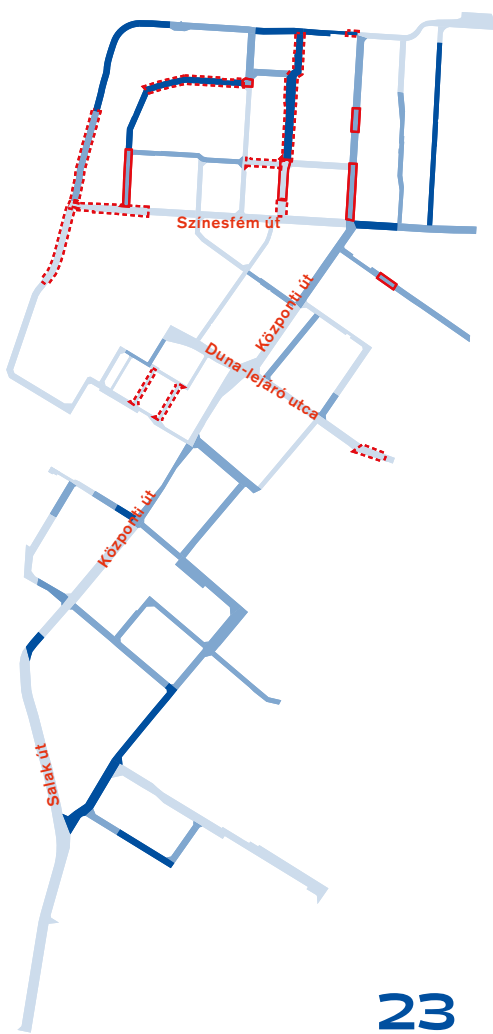
Eladó ingatlanok

Úthálózat

- nem használt épületek
- eladó / kiadó épületek

- zárt út
- lezárható út
- jelentős úthibák
- közepes minőségű utak
- jóállapotú utak

GENERÁCIÓVÁLTÁS ÉS EGYÜTTMŰKÖDÉSEK

„ **Én ezt abba szeretném már hagyni, csak nem tudom. Ezt át kellene tudni adni valakinek, aki hajlandó tovább csinálni, vagy az épületeket eladni, amiből a tőkét ki lehet vonni.** ”

A területen belül az utóbbi évtized egyik legfontosabb folyamata az a generációváltás, ami alatt egyszerre értendő a rendszerváltás után tulajdonosi szerepet vállaló generáció cseréje és ezzel együtt a területhasználat változása is.

Az 1980-as évekre a tervutasításra működtetett és nem megfelelően fejlesztett gyáregységek szinte mindegyike hatékonytalanul, veszteséget termelve működött. Ez együtt járt a KGST gazdasági felhajtóerejének és felvevőpiacának leépülésével is.

A rendszerváltás során a hitelek és veszteségek kiegyenlítése érdekében a Művek szinte egészét hirtelen, megfelelő előkészítés nélkül privatizálták. Az ingatlanok és létrejövő jogutód vállalatok más vevő hiányában, vagy akár végkielégítésként gyakran kerültek az évtizedekig a Művekben dolgozó, vezető pozícióban lévő gyárvezetők, mérnökök, szakemberek tulajdonába és irányítása alá, akár kényszervállalkozásként is. Ez a tulajdonosi kör egymást és a Művek történetét, belső gazdasági hálóját és külső kapcsolatait is jól ismerte, azonban többségük ma már nyugdíjba vonult, vagy megfelelő utód hiányában kényszerből viszi tovább a vállalkozást. Az utódcégek egy része átesett a modernizáción és ma akár nemzetközileg ismert nagyvállalként működik, míg mások családi cég léptékben maradtak vagy megszűntek. Az idős cégvezetők helyét csak ritkán veszik át a leszármazottak, de van példa erre is.

A Művekbe érkező újabb tulajdonosok csoportja külső vagy új tulajdonos, akik vagy tovább viszik a benti cégeket egykori funkciójuk szerint, vagy a korábbi tevékenységektől eltérően hasznosítják azok ingatlanjait. Az újabb tulajdonosokra általában jellemző, hogy a terület történetét, informális és formális hálózatait kevésbé ismerik és használják, ellenben friss üzleti szemlélettel, új vállalkozási formákat és lehetőségeket keresve és teremtve érkeznek a Művek területére.

A rendszerváltó generációk terepismerete és szakmai háttere, illetve a Művek örökségével való élő kapcsolat az elmúlt évtizedek széthullásának és a terület leépülésének közvetlen tapasztalatával szembesítve gyakran kiábrándultsághoz vezetett. Az újonnan érkezők számára ezek nem közvetlen élmények, ugyanakkor a helyben rejlő potenciálok, a Művek öröksége inkább friss, mobilizálható környezetnek tűnik. Ez a kettősség a kialakuló együttműködésekben előnyként is kezelhető.

A CSEPEL MŰVEK ÉS CSEPEL

Csepel a honfoglalás óta lakott terület volt, városiasodása azonban csak a Weiss testvérek gyárának 1892-es ide településével indult meg. A terület városrészé válása, lakóinak élete és identitása a kezdetektől elválaszthatatlanul összefonódott a Művek történetével, amely azon túl, hogy a legnagyobb munkaadó volt a környéken, gyakorlatilag az összes intézményi és infrastruktúra fejlesztésben jelentős szerepet vállalt. Bár az 1912-ben elinduló HÉV megteremtette a közvetlen összeköttetést a fővárossal, Csepel csak 1950-ben vált Budapest belső kerületévé.

A gyár kiépülésével párhuzamosan az egykori halászfalu sváb közössége helyét fokozatosan átvette a munkások világa. A két világháború közötti időszakról a hetvenes évekig a csepeli lakosok döntő többsége valamilyen formában kapcsolatban állt a Művekkel, és még ma is a kerület lakói felének személyes vagy családi kötődése van a gyárhoz.

A gyári munkásokat kiszolgáló közintézmények, oktatási, sport és kulturális lehetőségek, illetve lakások építésében a Művek meghatározó szerepet játszott. A csepeli kórház eredetileg a gyár dolgozói számára épült, csak 1924-től vált nyilvános intézménnyé. A sport telep és az ott zajló klubélet az üzemi munkával egyenrangú szerepet játszott a dolgozók személyiségformálásában, a csepeli identitás megteremtésében. A munkásotthonok mellett mozik működtek, amelyek a vetítéseket a három műszak időbeosztásához igazították. A strand kiépítése a szervezett szabadidő eltöltés háttérének megteremtését szolgálta.

A nagyívű fejlesztések alkalmanként a kerületin túlmutató eseményeknek is fontos háttérrel adtak. A Művek 1929-ben nyitotta meg a saját repülőgépgyára számára épített csepeli repülőteret, ahol 1931-ben a világhírű Graf Zeppelin léghajó látogatása több tízezer látogatót vonzott. A repüléshez kapcsolódik a mai Bolgárkertész-öbölbe egykor tervezett hidroplán leszálló pálya is, de lehetne említeni Jurij Gagarin legendaként terjedő, ám soha meg nem történt látogatását is a Csepel Művekben.

A gyár természetesen a lakásépítésben is szerepet vállalt a háború előtti munkás lakótelepektől az ötvenes évek szocreál munkásszállójáig, illetve Csepelen túl többek között a Dugattyús-ház néven széles körben ismert Margit körüti bérházat is a Weiss Manfréd Művek Elismert Nyugdíjpenztára építtette 1937-ben.

A rendszerváltáskor kiteljesedő válság és privatizáció nyomán az addig a kerület szíveként működő gyárterület levált a szervesen hozzá kötődő intézményekről, és a városrésztől is leszakadt. A művelődési házak, kórházak és iskolák azóta kerületi vagy fővárosi tulajdonban vannak, és ma a Művek egy sajátos, ismert de mégis elszigetelt terület, egyfajta megkerülhetetlen, de ugyanakkor elérhetetlen árnyék Csepel mentális térképén.

A CSEPEL MŰVEK ÖRÖKSÉGE, MINT FEJLESZTÉSI ERŐFORRÁS

Miért fontos a Csepel Művek öröksége?

Milyen haszna lehet a múzeumi bemutatáson túl?

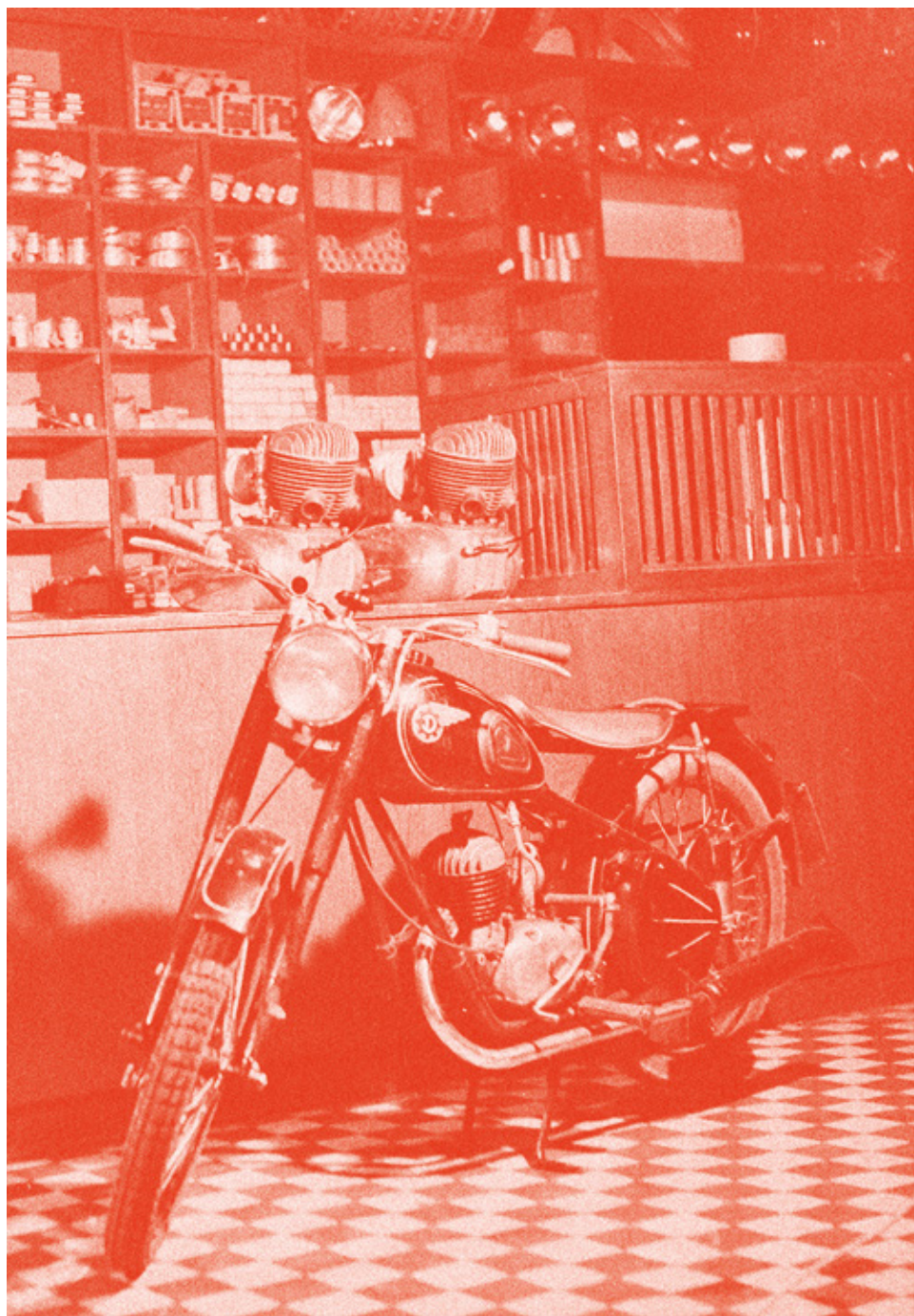
A Csepel a mai napig az egyik legismertebb magyar márka. Ezt a pozícióját úgy is őrizni tudja, hogy ma már a kerékpárokon kívül gyakorlatilag semmi sem kapcsolható közvetlenül a névhez, túl a Művek kevésbé ismert történetén. Ugyanakkor a Csepel márka elemein keresztül ráláthatunk a Művek örökségére, és arra is, hogy milyen szerepet játszhat ez a terület jövőjében.

A Csepel fogalom és brand legalább három fő komponensre bontható.

Az első összetevő a Művek ipartörténeti öröksége, a gyártás, a szakértelem, a munkakultúra hagyománya és története. Egy akkora komplexumban, mint a Weiss Manfréd, illetve később Csepel Művek, generációkon keresztül rétegződik egymásra az a részben formális, részben inkább szokás vagy mentalitás jellegű ismeret, amely az ipari folyamatok megszervezését, a gyártás működtetését lehetővé teszi. A szakmunkásoktól a mérnökökön át a vezetőig a csepeli dolgozók közös tudása, és Csepel, "a magyar ipar bölcsője" tudása ez, amely gyakran láthatatlanul is tovább él a helyi vállalkozásokban és szolgáltatásokban. Ez a Művek örökségének leginkább humán oldala, amely az itt dolgozók generációinak eltűnésével szintén eltűnhet, ha nincs megfelelően kutatva és dokumentálva. Ugyanakkor ez igen fontos eleme lehet a jövőbeli ipari, innovációs fejlesztéseknek.

A második összetevőt a Művek termékei alkotják, a kerékpárok, varrógépek, gyártmányok és háztartási cikkek, amelyek a mai napig megtalálhatók számos háztartásban, és amelyek a Csepel márka túlélését biztosították a Művek széthullása utáni évtizedekben is. Ezekhez a termékekhez ismert posztterek, híres események és személyes élettörténetek kapcsolódnak, amelyek mind fontos alkotóelemei lehetnek a jövő Csepel márkájú termékeinek. Milyen legyen egy Csepel termék, mi lehetne Csepel márkájú termék a következő években?

A harmadik összetevő a közelmúltig szinte teljesen mellékesnek tűnt – ez pedig maga a Csepel Művek, mint terület és helyszín. A gyár az ott dolgozókon túl nemigen volt ismert terület, és funkciójából adódóan nem is volt nyitott hely. Ma azonban az újonnan beköltöző, szolgáltatásokkal és kreatív iparral foglalkozó vállalkozások számára gyakran pont ez a legvonzóbb a három komponens közül: a patinás, pusztuló, vadregényes, elvarázsolt, anarchikus ugyanakkor közösségi zóna, ami párhuzamos, rejtett valóságként él közel Budapest belvárosához. Az itt forgatott filmek, az itt készülő fotók, az itt zajló játékok és programok számára, de akár Csepel mint városrész számára a Művek, mint helyszín a jövőben egyre fontosabb lehet.

CSEPEL MŰVEK ÉS A JELENKORI FEJLESZTÉSEK

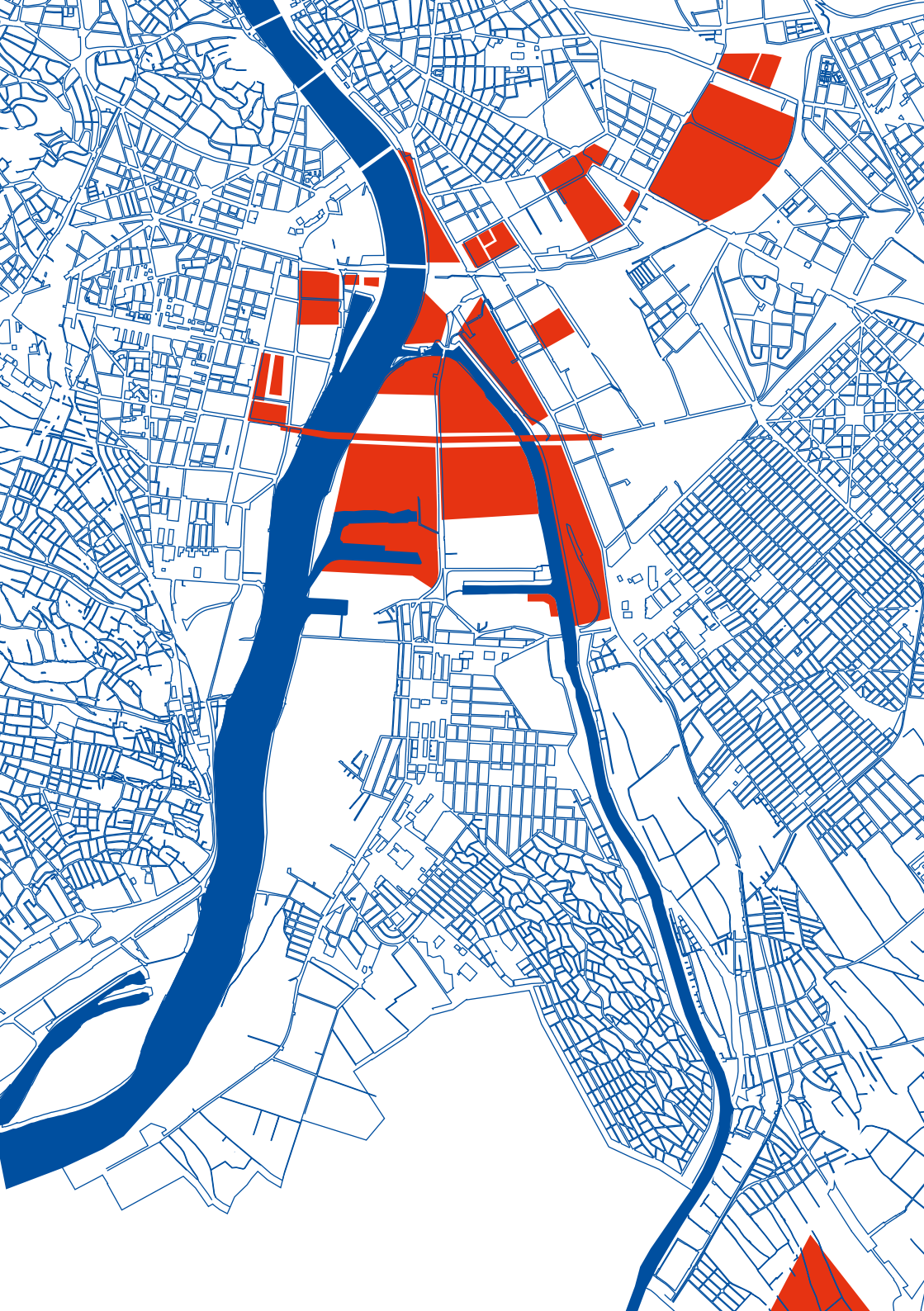
A rendszerváltás óta több hazai és nemzetközi konzorciumban készült terv is született a sodródó iparterület rehabilitációjára és fejlesztésére. Az ipari park alapítási tervek felelős tulajdonos vagy menedzsment hiányában nem tudtak megvalósulni, a nagyobb befektetéseket a sokfelé aprózódott terület rendezetlensége és az infrastruktúra állapota tértette el, az állami és önkormányzati lépések a lényegi tulajdon híján lehetetlenültek el. Szinte minden komolyabb kerületi és fővárosi rehabilitációs program célul tűzte ki a Csepel Művek helyzetének rendezését, de konkrét lépésekre a belső tulajdonosok egyéni felújítási tevékenységén kívül nem került sor.

Eközben Budapest déli régiója lassan a főváros legdinamikusabban átalakuló részévé vált. A Művek környékén a közelmúltban és jelenleg számos olyan nagy beruházás zajlik, amelyek új helyzetbe hozhatják a területet és az itt működő cégeket. A következő években a Duna dél-pesti és dél-budai partjai mentén összesen mintegy 15.000 lakó számára épül új lakás, és 50.000 munkahely is létrejön. Ezek között számos irodapark és nagyméretű lakókomplexum található, de olyan fejlesztések is, mint a 12.000 egyetemi hallgató lakhatását biztosító vegyes funkciójú városnegyed, a Diákváros. Ez utóbbihoz kapcsolódik több nemzetközi jelentőségű sport és közpark fejlesztés is a csepeli szigetcsúcson és Kvassay-zsilip mentén. A Szabadkikötő belső fejlesztései mellett épül majd meg az Új Duna-híd is, amely Csepelt új tengelyen kapcsolja be a főváros közlekedési hálózatába, és szintén jelentős közterület fejlesztéseket hoz magával.

Távolabbi kitekintéssel a Csepel Művek könnyen összeköthető a repülőtéri régió fejlesztésével, illetve a Kőbányai út menti barnamezős területek megújulásával is. A Csepel Művek ipari örökségének fontos része az a kompetencia, amely az itt dolgozók és az őket kiszolgáló környezet életében jött létre – az a tudás, amely a gyártás megszervezését, a tervezést és menedzsmentet, illetve a kézi munkát őrzi az egykori szervezetek utódaiban és a még élő dolgozóknban. Ez az örökség kiemelkedő alapot adhatna ipari innovációs, Ipar 4.0 programok számára is.

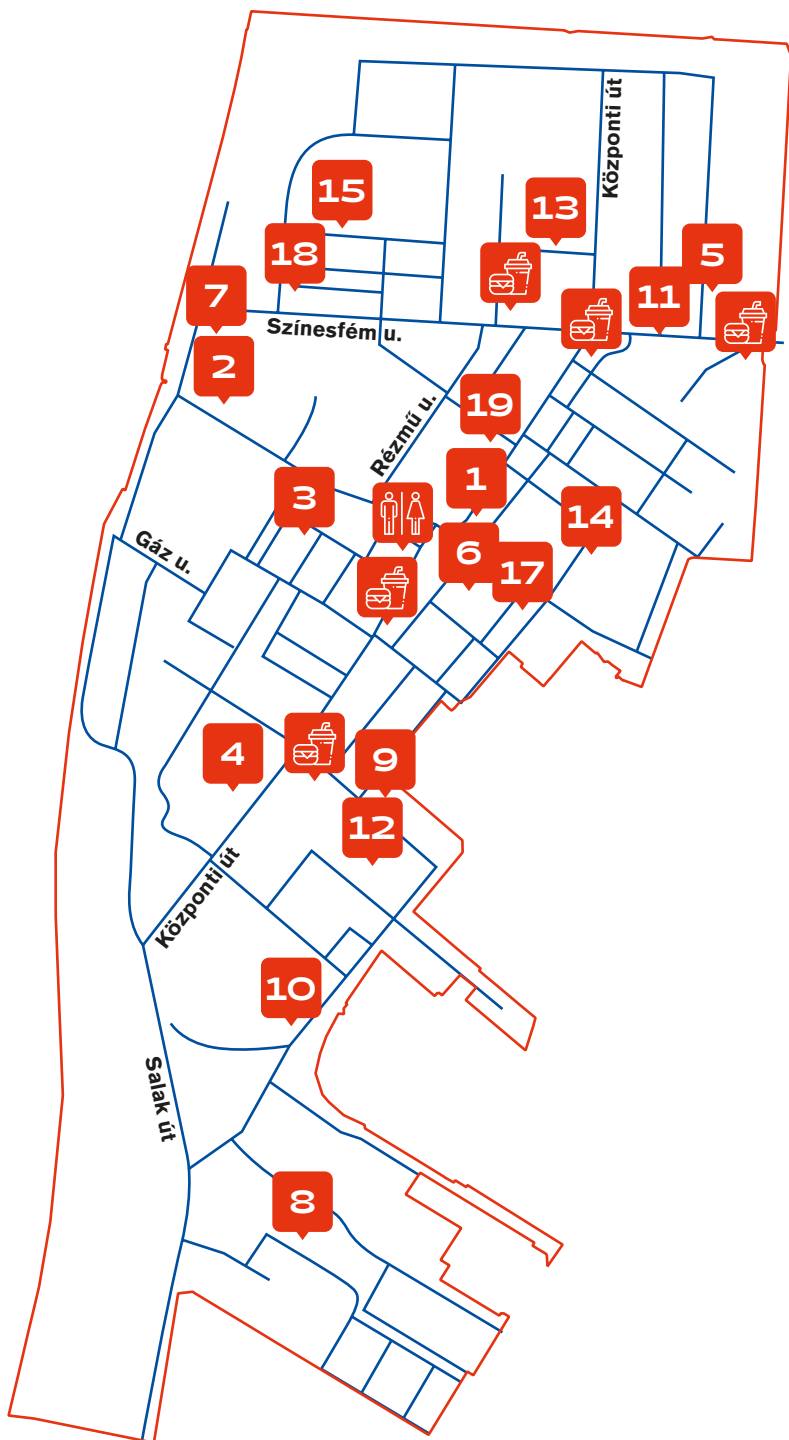
Az infrastruktúra építések a megközelítési és szállítási lehetőségeket javíthatják, a lakásépítések egyetemi hallgatókat, képzett szakembereket és vállalkozókat hoznak a közelbe, az intézményi fejlesztések a kapcsolódó szolgáltatásokat bővítik ki jelentősen.

Kérdés, hogy a Művek tud-e saját jogán jelentős szereplővé válni ebben a folyamatban, vagy megmarad kockázati területnek egy átalakuló városrész közepén.

CSATLAKOZÓ HELYSZÍNEK

AGMI ANYAGVIZSGÁLÓ ÉS MINŐSÉGELLENŐRZŐ ZRT. DUNA-LEJÁRÓ UTCA 5.

SZOMBAT

Az épület kizárólag a megjelölt időpontokban, regisztrációval látogatható!

Az AGMI Zrt. története a századelőre, a Weiss Manfréd Acél- és Fémművek Rt. idejére nyúlik vissza. Az anyagvizsgálat bázisa a 30-as évek végén, a minőségellenőrző részleg elődje pedig 1945 után jött létre. A II. világháború után a Csepel Vas- és Fémművek Tröszt keretei között mindkét ágazat dinamikusan fejlődött. Az Anyagvizsgáló és Gépipari Minőségellenőrző Intézetet 1983-ban alapította meg az Ipari Minisztérium, majd 1992-ben alakult részvénytársaságá.

Szombat 10:00, 11:00, 12:00, 13:00 | Vezetett labor-túra

Az AGMI szerteágazó tevékenységi köréből a roncsolásos és roncsolásmentes anyagvizsgálat egyes módszereinek gyakorlati alkalmazását tekinthetik meg az érdeklődők.

A roncsolásos vizsgálatok célja az anyagok fizikai, technológiai és kémiai tulajdonságainak meghatározása. A roncsolásmentes vizsgálatok a vizsgált objektum állapotának sértetlenül hagyásával a belső, rejtett anyaghibák felderítését teszik lehetővé. A labor-túra résztvevői szemtanúi lehetnek a szakító-, fásasztó- és ütővizsgálatoknak, a keménységmérésnek, megcsodálhatják az anyagok metallográfiai vizsgálatok segítségével feltáruló belső struktúráját, a különféle roncsolásmentes vizsgálati eljárások közül pedig az ultrahangos, a radiográfiai és a folyadékbehatolási vizsgálati eljárások alkalmazásának gyakorlatát nézhetik meg.

Külön érdekességként említendő, hogy egymás mellett láthatóak a régi időkből megőrzött és máig működőképes eszközök és a „XXI. századi csodaként” emlegetett technika is.

Regisztráció a kiválasztott időpont megjelölésével: regisztracio.agmi@gmail.com
max. 20 fő/csoport, max. 2 fő/email | Amennyiben szakmailag érdeklődsz a program iránt, kérjük, jelezd az email-ben.

ALPIQ CSEPEL KFT. HŐERŐMŰ UTCA 3.

2.

SZOMBAT-VASÁRNAP

Az épület kizárólag a megjelölt időpontokban, regisztrációval látogatható!

A 2000-ben átadott erőmű nemcsak villamosenergiát állít elő (elsősorban csúcserőműként), de biztosítja két kerület távhőellátását is. A modern létesítmény a régi, mára lebontott erőmű mellett épült fel, és személyi állományában jelentős a kontinuitás a régi erőművel. A létesítmény 400 MWe kapacitásával az ötödik legnagyobb, működő magyarországi erőmű. A jelenlegi tulajdonos a svájci Alpiq, korábban pedig amerikai és brit tulajdonban volt az egység.

SZ-V 9:00, 10:00, 11:00 | Vezetett erőműbejárás

A Csepel II Erőmű Magyarország egyik legmodernebb, kombinált ciklusú, földgáz-tüzelésű erőműve. A hétvégén lehetőség nyílik megtekinteni az erőművet – kívülről és belülről egyaránt. A cég munkatársai végigkialauzolják a csoportokat az erőmű minden fontos részén: a vezérlőtermen, a turbinacsarnokon, a be- és kilépő vezetékek hálóján, és a Művekre remek kilátást nyújtó irodarészen.

A programon 18 év alattiak csak kísérelvel vehetnek részt, illetve 10 éves kor alatt nem ajánlott. A résztvevőket kérjük, hogy kényelmes ruhában, zárt, lapos talpú cipőben, lépcsőzésre is készen érkezzenek. A fenti időpontok a turnusok indulását jelentik, ezért nyomatékosan kérjük, hogy az indulás előtt 15 perccel érkezettek meg az Erőmű bejáratához, hogy a belépéshez szükséges biztonsági nyomtatványt mindenki kitölthesse. A belépéshez személyi igazolvány szükséges.

Regisztráció a kiválasztott időpont megjelölésével: csepelieromulatogatas@gmail.com
max. 15 fő/bejárás, 2 fő/email

Programszervezők: Farkas Attila, Konecsny Tímea | Kutató: Farkas Attila
Fotó: Duzsik Dorottya

BERTON VILÁGÍTÁSTECHNIKAI KFT. HŐERŐMŰ UTCA 4.

3.

SZOMBAT-VASÁRNAP 10:00–12:00

Az épület korábban a Csepeli Erőmű könyvtáraként funkcionált. A jelenleg itt működő, magyar tulajdonú Berton Világítástechnikai Kft. 2006 óta foglalkozik egyedileg tervezett lámpa- és amerikai gyártmányú LED világítótestekkel. Emellett a kereskedelmi, az irodai, a kültéri és a lakossági világítás fejlesztése és gyártása is a profiljukba tartozik. Referenciaként olyan épületek világításának korszerűsítése szolgál, mint a Zalaegerszegi Jégcsarnok épülete, vagy a Soroksári Nagybaldogasszony Főplébánia.

SZ-V 11:00 | Katona Tamás előadása LED fényforrásokról, LED-es lámpatestekről, gyártás, minőségi és élettartam kérdések mentén

SZ-V 10:00–12:00 | Kiállítás a műhely utcai falán a közvilágításról Csepelen és általában, illetve az évszázados épület múltjáról.

A hétvége során a cég műhelyébe lehet bepillantani. A cég két munkatársa, Katona Tamás igazgató és Kelemen Csilla mutatják be folyamatosan az érdeklődőknek a cég tevékenységét, a LED-lámpák összeállítását, a világítástechnikai tervezést. Emellett egyszerűbb, a fényvel, lámpákkal végezhető fizikai kísérleteket is ki lehet próbálni.

Programszervezők: Farkas Attila, Konecsny Tímea | Kutató: Konecsny Tímea | Fotó: Duzsik Dorottya

B-MAX KFT. KÖZPONTI ÚT 63.

4.

SZOMBAT-VASÁRNAP
10:00–17:00

Az eredetileg transzformátorgyártással, majd 1990 óta hegesztőgépgyártással és hegesztés-technikával, is foglalkozó, 1984-es alapítása óta a Kajmádi-család vállalkozásaként működő B-max Kft. 1995-ben vásárolta meg az épületet a Csepel Komplexttől mely korábban csiszoló-korong raktár volt. Több bővítés és átalakítás után 2005-ben nyerte el mai formáját a Gergely Építésziroda tervei alapján. Kínálatuk a kompakt barkácsgépektől kezdve, az ipari és nagyipari CO-hegesztőgépeken át, a sűrített levegős plazmavágó berendezésekig terjed.

SZ-V 10:00–17:00 | Az udvaron szabad bejárás, ahol hegesztőgépekről és a hegesztésről timelapse vetítések és animációk várják az érdeklődőket.

SZ-V 10:00, 12:00, 14:00, 16:00 | És te hegesztettél már ma?

A gyár és szerviz belső területei vezetett séta keretében látogathatóak, ahol a cégtörténet és a hegesztőgépek bemutatása után minden érdeklődő nagykorú résztvevő kipróbálhatja a hegesztés folyamatát és hazaviheti emlékül a hegesztett tárgyat.

A program és az üzem területe csak saját felelősségre látogatható, a cég dolgozóinak utasításait maradéktalanul be kell tartani. Belépés csak zárt cipőben lehetséges.

Regisztráció a kiválasztott időpont megjelölésével: hegesztes.reg@gmail.com
max. 6 fő/alkalom, max. 2 fő/email

Programszervezők: Mogyorósy Marietta, Zurai Lilla | Kutató: Bárány Tibor | Fotó: Bárány Tibor

**BO-MAN
BÚTOR KFT.
ACÉLCSŐ UTCA 18/A**

5.

SZOMBAT-VASÁRNAP
10:00–18:00

A Csepel Művek főkapujának közvetlen szomszédságában elhelyezkedő csarnok-komplexum – ahogy ez az utcanevből is látszik – a csőgyártásnak otthont adó épületek sorához tartozott. A sátozott csarnok ma is őrzi eredeti téglasávós díszítését. Az épület ma a Bo-Man Bútor Kft. bemutatótermeként funkcionál. Az 1992-ben alapított családi vállalkozás kárpitos bútorok gyártásával foglalkozik, jelenleg 12 áruházban kaphatóak a bútoraik.

SZ-V 10:00–18:00 | Személyes történetek, pletykák és legendák a Csepel Művekről. Mesél Bozsó István, a Bo-Man Bútor Kft. alapítója

SZ-V 10:00–18:00 | Igény szerint induló pincebejárások

SZ 11:00, 15:00 | Gyárts bútorot okosan! – Interaktív társasjáték

A játékosok számára kiderül hogyan lett a kilencvenes években egy csepeli műhely a kárpitos bútorok paradicsoma. Miért lesz egy édességkereskedőből bútorgyáros? Hogy készül a hullámrugós rökamié? Mi az a „vásáros” fotel? Vajon milyen szereped lenne egy bútormanufaktúrában?

Aranykezü asztalosmester, trendérzékeny anyagbeszerző vagy fifikás értékesítő lennél?

Gyere el és játssz a sikerért, a manufaktúra sorsa a te kezében van!

A program minimum 6 fővel indul.

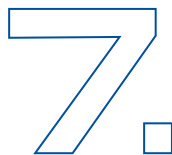

Regisztráció a kiválasztott időpont megjelölésével: boman.csepel.reg@gmail.com
max.15 fő/alkalom, max. 2 fő/email

Programszervezők: Klaniczay János, Szőnyeg-Szegvári Eszter

Kutató: Páger Anikó | Fotó: Cseh Edina

CSEPELI ERŐMŰ KFT. SZÍNESFÉM UTCA 1-3.

SZOMBAT-VASÁRNAP

14:00–18:00

A Csepel Művek energiaellátása a kezdetektől kulcskérdés volt, és a Művekkel együtt fejlődött. Az először 1949-ben, majd a 60-as években jelentősen átalakított és fejlesztett Erőműtelep épületeit mára szinte teljesen elbontották. A megmaradt irodaépületben viszont a mai napig működik a Csepeli Erőmű Kft., amely közműszolgáltatást végez a Művekben. Az épülethez kapcsolódik egy nagy kapacitású iparívíz-tisztító üzem, amely a Csepel II erőművet látja el.

SZ-V 14:00–18:00 | Kiállítás Csepel történetéről és a Csepeli Erőmű Kft-ről

A kiállítás az irodaház egyik alsó helyiségében tekinthető meg, ahol egykor munkagépek álltak, amelyeket az évtizedek során leszereltek és elszállítottak. A Csepel történetével és az erőművel kapcsolatos, elsősorban papíralapú tárgyakat (fényképek, oklevelek, igazolványok az 1950-1990-es évekből) bemutató kiállítás megrendezésében Harmati Gábor történész-muzeológus nyújtott segítséget.

SZ-V 14:00–18:00 | Képzőművészeti foglalkozás elsősorban gyermekek részére az irodaház előtt felállított asztaloknál egy képzőművész/művészettörténész önkéntes segítségével.

Ajánlott váltóruhával készülni, mert lehetséges, hogy festékes lesz a gyermekek ruházata.

SZ-V 14:00, 15:00, 16:00, 17:00 | Vízisztító bejárás

Az irodaházhoz tartozó hat vízisztító üzemből három külső-belső megtekintése az irodaház két munkatársának vezetésével.

A program 10 éves kor fölött ajánlott.

Regisztráció a kiválasztott időpont megjelölésével: viztisztitobejaras@gmail.com

(max. 15 fő/csoport, max. 2 fő/email)

Programszervező: Farkas Attila, Konecsny Tímea

Kutató: Farkas Attila | Fotó: Duzsik Dorottya

CSERTSZAK KFT. TRANSZFORMÁTORGYÁR UTCA 7.

SZOMBAT

Az épület kizárólag a megjelölt időpontokban, regisztrációval látogatható!

Az 1992-ben alapított CSERTSZAK Kft. azt a hagyományt őrzi, hogy a Csepel Művek területén mindig folyt ipari irányú oktatás is, nem csak termelés. Az intézmény 15 műszaki, könnyű- és építőipari szakmában nyújt gyakorlati képzést jelenleg kb. 500 tanulónak, amellet, hogy a Szabóki Adolf Általános és Szakképző Iskola – ugyanitt – az elméleti alapokat is megadja a fiataloknak. Az épület, amelyben működnek, 1949-től eredetileg börtönként, majd raktárként, illetve munkásszállóként funkcionált.

SZ 10:00, 11:00, 12:00, 13:00 | Tanműhely-titkok

A szakmunkásképzéssel foglalkozó intézmény oktatói szemén keresztül láthatod, hogyan is zajlik a villanyszerelők, asztalosok, fűtésszerelők, lakatosok vagy festők képzése. A tanműhelyekben megismerkedhetsz a különböző szakemberek mindennapi munkájához elengedhetetlen gépekkel, miközben az iskola falain a festők vizsgamunkái köszönnek vissza.

Regisztráció a kiválasztott időpont megjelölésével: csertszak.regisztracio@gmail.com
max. 15 fő/csoport, max. 2 fő/email

Programszervező: Babos István | Kutató: Babos István | Fotó: Bárány Tibor

DJTANFOLYAM.HU KFT. VARRÓGÉPGYÁR UTCA 8-10.

9

VASÁRNAP

Az épület kizárólag a megjelölt időpontokban, regisztrációval látogatható!

A dktanfolyam.hu 2008 eleje óta végez lemezlovas-oktatást a Csepel Művek Központi Irodaházában. Képzésük az ország legátfogóbb DJ képzése. A zeneelméleti és ritmusfejlesztő óráktól kezdve a professzionális effektkezelésig minden szerepel a tananyagukban. Jelenleg, ha egy DJ ki akar tűnni a lemezlovasok tömegéből, alkalmaznia kell azokat a technikákat a keverése során, amelyeket csak néhányan ismernek magas szinten az országban. Ilyen például az effektek „zongorista” szintű kezelése, illetve a scratch.

V 15:00, 16:00, 17:00, 18:00 | Szakmai bemutató a zenekeverésről

Szereted a zenét és a ritmusérzéked is a helyén van? Egy jó bulit sosem hagynál ki? Ha érdekel a DJ-k élete, ez a program neked lett kitalálva. A DJ-képzésével foglalkozó cég rövid „gyorstalpalókat” tart zenekeverésből. A szakmai bemutató keretében természetesen csak egy morzsát tudnak átadni a lemezlovasok szakmai életéből. Többek között azt is megtudhatod, hogyan lehet esztétikusan összekeverni két zeneszámot effektek és scratch segítségével.

Regisztráció a kiválasztott időpont megjelölésével: dktanfolyam.regisztracio@gmail.com
max. 15 fő/csoport, max. 2 fő/email

Fotó: Smitzer Lajos, DJtanfolyam Kft.

EUROFORM
SZERSZÁMGYÁRTÓ KFT.
VARRÓGÉPGYÁR UTCA 25.

10.

SZOMBAT

**Az épület kizárólag
a megjelölt időpontokban!**

Az Euroform Szerszámgépgyártó Kft. 1993-ban alakult Budapesten, 1998-ban költöztek Csepelre. Új székhelyük 2011-ben épült fel a Varrógépgyár utcában a Gergely Építésziroda tervei alapján. A csarnok 1700 m²-nyi gyártóterületet biztosított a szerszámgépgyártásnak, és 900 m²-nyi modern, tágas irodát a konstrukciónak és az adminisztratív résznek – ezt azóta még tovább bővítették.

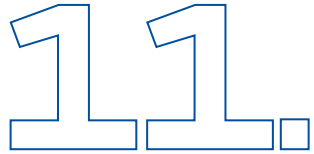
SZ 11:00, 12:30, 14:00 | Tudod mit jelent a kitöltéspróba és a termikus folyamat?

Egy rövid üzemtörténeti bemutató után az Euroform munkatársának vezetésével tudhatják meg a látogatók a részleteket a teljes munkafolyamatról az egy órás üzembejáráson. A tervezéstől és a szimulációelemzésektől a forgácsoláson át a szerszámkészítésig mindenre fény derül. Azt is megtudhatod, hogyan működnek a modern gyártóberendezések, amelyek a papírintes folyamatok mellett a precíz és minőségi gyártást is biztosítják.

max. 20 fő/csoport

Programszervező: Virág Katalin | Kutató: Virág Katalin | Fotó: Molnár Zsolt, Euroform Kft.

FLANSCH-TECH KFT. SZÍNESFÉM UTCA 25.

SZOMBAT

Az épület kizárólag a megjelölt időpontokban, regisztrációval látogatható!

Az egyik legősibb szakmák egyike a kovácsolás, amely a mai napig megtartotta jelentőségét. Az ipari termelés alapjaként szinte minden ágazatban képviselteti magát.

Az 1994-ben alakult Flansch-Tech Kft. az Öntő utca 11-15. alatt kezdte működését: az eredetileg acélkereskedelemmel foglalkozó vállalat 2007-ben tette a kovácsolást fő profilja részévé.

SZ-V 9:00, 10:00, 11:00, 12:00, 13:00 Izzó fém, dübörgő üllők, gépmonstrumok – vezetett bejárás
A vezetett túrán a kovácsolás menetét tekintheted meg, ráadásul a gyár üzemideje alatt. A cég vezetői először az előtérben mesélnek a történetükről, majd előre bemutatják a gépeket – ugyan is odabent aligha fogsz hallani valamit az üllöktől. A csarnokokban sok mindennel találkozhatasz: gépóriások, robotok, munkások, izzó fémek, por, kosz, hatalmas zaj, de legfőképpen egy életre szóló élmény és különleges látvány.

A gyár területén 8 évesnél fiatalabb gyermek nem tartózkodhat, 8 éves kor felett csak szülői felügyelettel. A kijelölt látogatói területet elhagyni tilos, a vezetők utasításait mindenki köteles betartani. Kérjük, hogy zárt és lehetőleg lapos talpú cipőben érkezettek!

Regisztráció a kiválasztott időpont megjelölésével: kovacsmuhely.reg@gmail.com
max. 12 fő/csoport, max. 2 fő/email

Programszervezők: Mogyorósy Marietta, Zurai Lilla | Kutató: Bárány Tibor | Fotó: Bárány Tibor

IAMART CEMENTLAP
MANUFAKTÚRA
VARRÓGÉPGYÁR UTCA 5.

12.

SZOMBAT
7:00–15:30

Az 1800-as évek közepén kezdetét vette egy történet – a magyar cementlapgyártásé –, amelyben az IAMART Cementlap Manufaktúra új bekezdésként 2005-ben jelent meg. Alkotóműhelyüket Csepel szívében, egy korábbi repülőgépmotor-gyárban alakították ki. Itt található üzemük és bemutatótermük is. Lapjaik hagyományos, a századfordulón alkalmazott módszerekkel gyakorlatilag mindenben megegyező, kézműves technológiával, úgynevezett hidegpréssel és rekeszöntéses eljárással készülnek.

SZ 7:00–15:30 | Láttál már testközelből cementlapgyártást? És olyat, amit modern technológiával és 3D sablonokkal állítanak elő? A iamartnál a jelen és a múlt fonódik össze egy hagyománytisztelő, mégis innovatív vállalkozásban. A műhelyükben megtekintheted, hogyan néz ki egy megszokott munkanapja a cégnek, bátran kérdezhetsz a gyártással kapcsolatban, és ha szerencsés vagy, még ki is próbálhatod magad ebben a klasszikus, de mégis modern mesteriségben!

Programszervező: IAMART Cementlap Manufaktúra | Fotó: IAMART Cementlap Manufaktúra

LA-BÓ KFT. SZÉRŰRAKTÁR UTCA 2/E

13.

SZOMBAT

Az épület kizárólag a megjelölt időpontokban, regisztrációval látogatható!

Az épületet a Csepel Művek termelési és foglalkoztatottsági csúcsán, az 1960-as években húzták fel. A területet azelőtt rakodásra és tárolásra használta a Csögyár, a privatizáció után pedig egy forgácsolóműhelynek adott otthont. Mai tulajdonosa, a kohászati ötvöző- és segédanyagok kereskedelmével foglalkozó La-Bó Kft. a privatizáció után alakult, a cég mögött álló házaspár még az Acélmű dolgozóiként ismerkedett meg épp a 60-as években.

SZ 10:00, 12:00, 14:00

A program során a látogatók megismerkedhetnek azokkal a kohászati alap-, ötvöző- és segédanyagokkal, amelyekkel a La-Bó Kft. több évtizede kereskedik. A három turnus során a látogatók nem csupán előadást hallhatnak a családi cég történetéről, a forgalmazott anyagokról, hanem lehetőség nyílik a különböző anyagokkal közelebbről is megismerkedni, amelyeket a tulajdonos házaspár egyik tagja, Groszmann Ernő mutat be az érdeklődőknek a telephely családiás hangulatú helyiségében.

Regisztráció a kiválasztott időpont megjelölésével: labokftregisztracio@gmail.com
max. 10 fő/csoport, max. 2 fő/email

Közreműködők: Groszmann Ernőné, Groszmann Ernő | Programszervezők: Kónya Sára, Solymosi Tamás | Kutató: Szmolka Fruzsina | Fotó: Szmolka Fruzsina

MÁJER KFT. DÉZSA UTCA 7.

14.

SZOMBAT
11:00–18:00

A csaknem 25 éves cég fő tevékenysége hasított színesfém- és acélszalagok gyártása és értékesítése. A szalagokat kapcsolók, zárok, lámpák, autóalkatrészek, dinamók, rugók, redőnyök vagy akár középkori páncélmásolatok és modellvasutak készítéséhez használják fel.

Telephelyük három épületből áll, amelyek korábban a Csepel kerékpárgyár épületei voltak. A vasbeton tartószerkezetes és acél tetőszerkezetű csarnokok az 1930-as, 40-es években épülhettek. Az északi csarnok alatt található egy TGS légópince.

SZ 11:00–18:00 | Retró gyermeknap a gyártósoron

A több évtizedes múltra visszatekintő vállalkozás színesfém- és acélszalagokat hasító muzeális értékű gépekkel. A fő gyártócsarnokban a Csepel-Művek fénykorában tartott, május 1-je előtti családi rendezvények hangulatát idézzük vissza retró gyermeknap formájában, ahol feldíszített gyártósor és targoncával fotózkodás várja a gyerekeket, fiatalokat és felnőtteket egyaránt.

SZ 11:00–18:00 | Légópince bejárás

A Csepel Művek területén kb. 140 TGS (törmelék-gáz-szilánk) légóalmi pince található, amelyek a légítámadások esetén óvóhelyként szolgáltak. A látogatók a háború után kialakított jelenleg nem használt öltözőket és zuhanyzókat tekinthetik meg.

Programszervezők: Bozsik Barbara, Szabó Anett | Kutató: Horváth Dániel Bendegúz

Fotó: Bárány Tibor

SKYWARD TUNNEL KFT.
SZÉRŰRAKTÁR UTCA 53.

15.

SZOMBAT 10:00–19:00
VASÁRNAP 10:00–17:00

2013 decemberében nyílt meg a Skyward, Magyarország első és egyetlen szélcsatornája. A hazai fejlesztésű és gyártású szélcsatornát lelkes és kitartó ejtőernyősök terveztek és építették. A 9 méter magas szélcsatornában bárki kipróbálhatja az ejtőernyőzést biztonságos körülmények között, már 5 éves kortól – felső korhatár nélkül. Tapasztalt oktatók segítik a repülést, a programról videofelvétel készül, amely letölthető a cég weboldaláról. Nemcsak élményrepülőeknek, profi ejtőernyősöknek is remek lehetőség!

SZ 10:00–19:00, V 10:00–17:00

Szeretnéd tudni hogyan süvít a 220 km/óra erejű szél zárt térben? A hétvégén megnézheted, milyen a szabadesés-szimulátor működés közben. Ha szerencséd van, láthatsz hason, törökülésben, vagy akár a fejükön lebegő profikat vagy kikapcsolódni vágyókat. A látogatókat a Skyward munkatársai vezetik körbe, és mesélnek mindarról, amit a széláramlás segítségével űzött szabadtestes repülésről tudni érdemes.

Programszervező: Skyward Tunnel Kft. | Fotó: Neogrády-Kiss Barnabás

SÓTERÁPIUM KFT. POSZTÓGYÁR UTCA 1.

16.

SZOMBAT-VASÁRNAP

Az épület kizárólag a megjelölt időpontokban, regisztrációval látogatható!

A Posztógyár utca többi épületéhez hasonlóan ezt a házat is a Weiss-család építtette a gyár egyik vezető mérnöke számára. Habár a villák sok esetben már nem őrzik eredeti állapotukat, megformálásuk mégis felidéri századeleji eredetüket. A jótékony gondoskodás manapság már máshogy nyilvánul meg a házban: a Sóterápiumban 100 m²-en 15 tonna himalájai só áldásos hatásait élvezhetjük.

SZ-V 10:00–17:30 | Relaxáció himalájai sóval az egészségért Weiss Manfréd egykori villájában
A Sóbarlang kipróbálása során nemcsak a villa történetével, hanem a só jótékony hatásaival megismerkedhetnek az érdeklődők. A kisebbekre a Somokozó vár, ahol a résztvevők egy újabb alkalomra feljogosító kupont kapnak.

A turnusok minden óra egészkor és félkor indulnak 10 és 17 óra között.

Regisztráció a kiválasztott időpont megjelölésével: csepelsoterapium@gmail.com

Sóbarlang: max. 10 fő/csoport, max. 4 fő/email

Somokozó: max. 5 gyermek+5 szülő/csoport, max 4 fő/email

Programszervezők: Duzsik Dorottya | Kutató: Becz Viktória | Fotó: Duzsik Dorottya

STRINGBIKE KFT.
DUNA-LEJÁRÓ UTCA 7.

17.

SZOMBAT-VASÁRNAP
10:00–18:00

A 2010-ben alapított Stringbike más gyártókkal ellentétben nem láncsal és fogaskerekekkel, hanem zsinórok segítségével hajtott bicikliket, ún. stringbike-okat gyárt. A több hazai és külföldi díjat is nyert egyedi szerkezet története nagyjából 30 évre nyúlik vissza. A hagyományos vázakon kívül karbonvázas országúti kerékpárt, városi „fixie-jellegű” biciklit és mozgáskorlátozottaknak szánt eszközöket is készítenek. Kis épületük egykor a Csepel kerékpárhoz tartozott, akikkel a kezdetekben együttműködve tevékenykedtek, és ma is jó kapcsolatot ápolnak.

SZ-V 10:00–18:00 | Vesd le a láncaid! – Kerékpározás akadályok nélkül.

A cég munkatársai félóránkénti turnusokban szakvezetést tartanak a telephelyen lévő kiállítóteremben, ahol demonstrálják a működéstechnikát és számos kerékpárjuk megtekinthető.

SZ-V 10:00–18:00 | A kerékpárok kipróbálását a mozgásukban korlátozottaknak is biztosítjuk.

Regisztráció a kiválasztott időpont megjelölésével: stringbike.reg@gmail.com
max. 10 fő/alkalom, max. 2 fő/email

Programszervezők: Cseh Edina, Mogyorósy Marietta | Kutató: Horváth Dániel Bendegúz
Fotó: Cseh Edina

GABOR M SZOKE STUDIO BRONZÖNTŐ UTCA

18.

SZOMBAT

Az épület kizárólag a megjelölt időpontokban regisztrációval látogatható!

Szőke Gábor Miklós, hazánk egyik leghíresebb kortárs művészeinek stúdiója tárlatvezetésekkel, nyitott műhelyprogramokkal várja az érdeklődőket Bronzöntő utcában található csarnokaiban, amelyet a művész saját csapatával újjított fel. Szőke Gábor Miklós és társa, Hauer Berta víziója az volt, hogy a romos környezetben az egykori Weiss Manfréd Művek értékeit felfedezve egy új világot teremtsenek.

SZ 12:00, 15:00 | Tárlatvezetés Szőke Gábor Miklós birodalmában

Műhelybejáráskor a művész vezetésével beleshetünk a szobrászműhely alkotói folyamataiba, megismerhetjük a századfordulóban épült csarnokok történetét, valamint megtekinthetjük azokat a bútorokat, műalkotásokat, amelyek szerves részei az Év Design Irodája díjas Gabor M Szoke Studionak.

Regisztráció a kiválasztott időpont megjelölésével: dante.regisztracio@gmail.com

max. 50 fő/csoport, max. 2 fő/email

Programszervező: Gabor M Szoke Studio | Kutató: Béres-Deák Krisztina

Fotó: Gabor M Szoke Studio

TRAP FACTORY KÖZPONTI ÚT 35-47.

19.

SZOMBAT-VASÁRNP
10:00–18:00

A Csepel Művek sejtelmes környezetében, egy vörös téglás gyárépületben bújik meg az ország legnagyobb szabadulós játékparkja, ahol kiemelt szempont volt, hogy az egykori ipari épület jellegzetességeit is megőrizzék, így létrehozva az egyedülálló atmoszférájú helyszínt. A Trap Factory mintegy 1500 m²-en industriál stílusú rendezvényteremmel, modern konferenciateremmel, 9 szabadulósobával, egyedülálló virtuális valóság- és ügyességi játékparkkal várják a látogatókat 2013 óta.

SZ-V 10:00–18:00 | Vezetett bejárás a Trap Factory épületében

Mi a közös a Hadműveltségben, a Rejtélyek házában, a Holttérben vagy a Fekete listában?

A megoldás: mind az ország legnagyobb szabadulós játékparkjának pályái. A szabadulósobák mellett különböző ügyességi játékokat is rejteget a komplexum. Sőt, konferenciák, csapatépítő programok, workshopok, céges bulik, de még esküvők helyszínéül is szolgál a Trap Factory. Az óránként kezdődő vezetett séták alkalmával betekinthetsz a kulisszák mögé.

A hétvége folyamán a Trap Factory termeiben különböző kísérőprogramokon vehetsz részt, amelyeket a programfüzet végén találsz.

Kutató: Becz Viktória | Fotó: Duzsik Dorottya

KÍSÉRŐ PROGRAMOK

SÉTÁK

Szombat 15:00–16:30 | Vasárnap 13:00–14:30

→ EGY ÉVSZÁZAD IPARI ÉPÍTÉSZETE

Az egykori *Weiss Manfréd Acél- és Fémművek* különleges terület az ipari építészettörténet szempontjából, hiszen utcáin járva nyomon követhető az ipari építészet kialakulása és fejlődése a 19. század végétől egészen napjainkig.

Hogyan alakult ki a Csepeli gyáróriás? Milyen hatással volt a történelem a homlokzatok kialakítására? Mennyi esztétikai értéke van a funkcionalizmusnak? A sétán megismerjük Budapest legnagyobb egybefüggő ipari területét, és betekintést nyerünk az ipari építészet történetébe.

Regisztráció a kiválasztott időpont megjelölésével: varosisetak.kek.org.hu
max. 25 fő/séta | A találkozópontra a válaszemail-ben írjuk meg.

Szombat 11:00–12:30 | Vasárnap 15:00–16:30

→ AZ IPARI ESZTÉTIKA ÉS A STREET ART TALÁLKOZÁSA EGY INSTAGRAM SZTORIBAN

A házadon ne legyen, de előtte fotózkodni menő, mi az?

Ha a Csepel Művek területén járunk, akkor mondjuk egy dombormű a pihenő munkáscsaládról vagy egy üzem omladozó falát befoglaló kortárs falfestmény. A sétán megvizsgáljuk az ipari épületekhez való vonzalmunk, leporoljuk a szocializmus díszítőművészetének halványuló kézjegyeit, megnézzük kik tageltek a legtöbbit a környéken és közösen gondolkodunk arról, hogy miért szeretjük sokkal jobban a streetart remekeit egy ipartelepen, mint a belvárosban.

Regisztráció a kiválasztott időpont megjelölésével: varosisetak.kek.org.hu
max. 25 fő/séta | A találkozópontra a válaszemail-ben írjuk meg.

Szombat 13:00–14:30 | Vasárnap 11:00–12:30

→ **NAGYKALAPÁCS UTCA, POSZTÓGYÁR KÖZ, VASÚT SOR**

Utcanevek alapján rengeteg érdekes mozzanatot megismerhetünk egy városrész történetéből. Nincs ez másképp a Csepel Művek területén sem. Az ipari terület egyes közterületein sétálva végig lehet követni a Művek egykori gyártófolyamatát, sokszínű tevékenységét. Mit gyártanak ma a Varrógépgyár utcában? Mi van az Elektróda közben?

A séta során az utcanevek történetei alapján fejtjük fel a Gyártelep múltját és jelenét.

Regisztráció a kiválasztott időpont megjelölésével: varosisetak.kek.org.hu

max. 25 fő/séta | A találkozópontra a válaszemail-ben írjuk meg.

Szombat 11:00–12:00, 12:30–13:30 | Vasárnap 13:00–14:00, 14:30–15:30

→ **A KERÉKPÁR ÉS CSEPEL**

A gyár területe évtizedek óta a magyar bicikligyártás fellelője. Az ikonikus Csepel kerékpárok a szocialista ipar egyik csúcstermékének számítottak. A biciklis élet azóta is virágzik, rengeteg összeszerelő üzem, műhely, alkatrészkereskedő működik a területen. Sétánk során nemcsak az ő történetüket mutatjuk be, hanem belesünk egy egyedi bicikliket összeszerelő üzembe és a Bubi üzemet is meglátogatjuk.

Regisztráció a kiválasztott időpont megjelölésével: tourguidereka@gmail.com

max. 30 fő/séta | A találkozópontra a válaszemail-ben írjuk meg.

Sétavezető: Kaszás Réka

Szombat 10:00–11:00 | Vasárnap 10:00–11:00

→ **MŰVEK BEBICIKLIZÉS - KARIKA-TÚRA 200 HEKTÁRON**

Tekernél egy tisztelet kört a Csepel Művekben? Bejárnád a 200 hektáros terület négy sarkát, anélkül, hogy hólyagosra járnád a lábad? Tarts velünk egy Csepel Művek áttekinthető túrára, ahol bepillantást nyerhetsz a Művek történetébe, valamint számos ikonikus épületet, gyárat, és céget is útba ejtünk. Ne hagyd otthon a Csepel bringád!

Regisztráció a kiválasztott időpont megjelölésével: karikatura.csepel@gmail.com

max. 30 fő/biciklis túra | A túrához saját kerékpár szükséges!

Helyszín: a regisztrációt visszaigazoló válaszelevelben küldjük.

Túravezető: Horváth Bálint

EGYÉB PROGRAMOK

Szombat-Vasárnap

→ **SZALAI ESZTER – MEMENTÓ**

A múlt fontosságát, a munka meghatározó szerepét és az emberekre gyakorolt hatását vizsgálja sorozatában. Az érdekelt, hogy mit jelent az emberek számára a munka, a múlt mennyire van hatással a jelenre, hogyan rétegződik mindez az épületekben, az emberek életében. Sorozatomnak egy személyes családi tragikus időszak volt kiindulópontja, azonban a munkának és ehhez kapcsolódó emlékeknek a szerepét már egy tágabb határvonal mentén, egy társadalmilag szélesebb körben vizsgáltam. A gyári munkások, illetve az ipari épületeken keresztül.

Sorozatom középpontjába a Csepel Művek 200 hektárnyi kiterjedésű gyártelepét helyeztem, mely Budapest legnagyobb barnaövezetei közé tartozik. A XX. század első felének kiemelkedő magyar nagyüzeme volt, az első világháború idején az Osztrák-Magyar Monarchia második legnagyobb hadiüzeme. A Csepel Művek a szocialista ipar egyik jelképe volt, fénykorában több mint 40 000 ember dolgozott itt.

Helyszín: Asztalosipar utca

Szombat 10:00–18:00 | Vasárnap 10:00–12:00

→ **HANGTÉRKÉP FEJLESZTÉS**

A tavalyi évben a DemNettel való közös munka eredményeképpen létrejött csepeli Hangtérképünkön jelenleg hét interjú és körülbelül 20 ambiens zöreje érhető el a Művek területéről. A Nyitott Gyárak Hétvégéje során újabb interjúkat rögzítünk, amik felvétele személyesen is követhető lesz majd az Asztalosipar utcában. Egy-egy interjú alkalmával körülbelül 20 perces beszélgetésből készül 3 percnyi vágott anyag, ami aztán felkerül a Hangtérképre.

Szombat 14:00–15:00 | V 10:00–11:00

Van a Művekkel kapcsolatos emlékezetes sztorid, amit szívesen megosztanál másokkal a Hangtérképen keresztül? Gyere el és meséld el nekünk a hétvégén! Szombaton és vasárnap a kijelölt időpontokban várjuk a látogatóink történeteit.

Helyszín: Asztalosipar utca

A KORTÁRS ÉPÍTÉSZETI KÖZPONT PROGRAMJAI A TRAP FACTORY-BEN

KIÁLLÍTÁSOK

Szombat-Vasárnap 10:00–18:00

→ CSEPEL MŰVEK LEGO MODELL ÉS KIÁLLÍTÁS

2018 októberében a Kortárs Építészeti Központban volt megtekinthető a Csepel Művek jelenlegi helyzetét, a benti cégek sokszínű mozaikját és történetét, illetve a terület jövőbeli lehetőségeit körüljáró kiállítás. A kiállítás, ami két évnyi kutatás, műhelybeszélések, interjúk és a benti szereplőkkel folytatott személyes találkozók tapasztalataira és ismeretanyagára épült, ismét megtekinthető lesz a Nyitott Gyarak Hétvégéjén. Hogyan nőtte ki magát a Művek Európa egyik legnagyobb egybefüggő ipari óriásává a 20. század közepére majd hogyan hullott darabjaira az egykori ipari kolosszus? Mit állít elő és miből él a ma a területen tevékenykedő több mint 400 cég? Hogyan alakultak át a területhasználati szokások és milyen új tevékenységi körök jelentek meg az utóbbi két évtizedben? És az utóbbi 3-4 évben? Merre tart ma a Csepel Művek?

A kiállítás egyik legizgalmasabb eleme egy 1:1000-hez arányú részletes és valóságghű, interaktív Csepel Művek LEGO modell, aminek a legtöbb építőkockája szabadon átváltható. Te hogyan építenéd át a Műveket?

Helyszín: Központi út 35-47. (Trap Factory)

BESZÉLGETÉSEK

Vasárnap 16:00–17:00

→ MIT JELENT A MŰVEK ÖRÖKSÉGE MA?

A Csepel fogalom mai napig töretlen ismertsége egyértelműen jelzi a Művek örökségének jelentőségét a modern magyar ipar, társadalom és kultúra történetében. Márkanévként hagyományosan lefedte az ipari tevékenységet és az ambíciózus vállalati kultúrát, amelynek társadalmi emlékei az egykori dolgozók tudásában, tapasztalataiban ma még közvetlenül elérhetők. Csepel nevét viselte számos termék is, amelyek a hazai háztartások többségében ma is megtalálhatók. Nem utolsó sorban a Művek helyszínként is kiemelkedő fontosságú, az ipari építészet emlékei és a vadregényes környezet vonzereje miatt is.

Hogy válhat ez a sokrétű örökség a fejlődés erőforrásává? Mit ismerünk a Művek örökségéből, és mi az, amit fontos kutatni, mielőtt eltűnik? Hogy gondol a kortárs örökségmenedzsment a barnamezős területekre, a huszadik század ipari környezeteire?

Helyszín: Központi út 35-47. (Trap Factory)

Vasárnap 13:00–14:00

→ MILYEN LESZ A MŰVEK TÍZ ÉV MŰLVA?

A rendszerváltás óta több elképzelés is született a Művek jövőjéről, de ezeket rendre felőrölte a találkozás a valósággal. Az infrastruktúra, az utak és az épületek állapota és szövevényes tulajdonviszonyai feloldhatatlan akadályt jelentenek befektetők, állami szereplők és gyakran a helyi érdekeltek számára is. Ugyanakkor Budapest jelenleg legdinamikusabban átalakuló része éppen a város déli része, ahol a Művek környezetében számos folyóparti és barnamezős területen valósulnak meg hatalmas beruházások a következő években.

A Csepel Művek szigetszerű, karakteres világa ebben a helyzetben előnyt is jelenthet, amely identitást adhat a terület jövőjének. Merre léphet tovább a Művek? Válhat-e Dél-Budapest átalakulásában kulcsszereplővé? Mit kell tenni ehhez az itt tevékenykedőknek? Milyen példákra támaszkodhatnak egy sikeres, belülről szerveződő megújuláshoz?

Helyszín: Központi út 35-47. (Trap Factory)

Vasárnap 14:30–15:30

→ **LESZ-E A MŰVEK AZ ÚJ IPAR BÖLCSŐJE?**

A Csepel Művek hagyományos tevékenységeit folytató utód cégek között egyaránt vannak nemzetközileg ismert nagyvállalatok és családi vállalkozások. A továbbélő ipar mellett idővel megjelent az üres épület kapacitásokat kihasználó raktározás és logisztika, illetve a szolgáltatásokra épülő kreatív gazdaság is. A terület kifelé kevésbé látható belső kapcsolati hálójában pedig rengeteg kis, akár egyszemélyes műhely is működik, szerteágazó profillal. Bár az egyes szereplők között vannak együttműködések, a Műveknek jelenleg nincs átfogó képviselete és közös jövőképe.

Válthat-e szervezett ökoszisztémává a több száz, igen eltérő léptékű vállalkozás? Hogy segítheti a fejlődést és a versenyképességet a területi együttműködés? Válthat-e a Csepel Művek a magyar ipar egykori bölcsőjéből az technológia és innováció új központjává? Milyen szerepe lehet ebben a helynek és környezetének?

Helyszín: Központi út 35-47. (Trap Factory)

Szombat 15:00–16:00 A KÉK Csepelen – mit csináltunk, mit tervezünk?

→ **MIT CSINÁLT A KORTÁRS ÉPÍTÉSZETI KÖZPONT A CSEPEL MŰVEKBEN AZ ELMŰLT KÉT ÉVBEN?**

Bemutatjuk a Shared Cities – Creative Momentum programot, amelynek keretében a KÉK a Csepel Művek öröksége és a terület cégei és tulajdonosai közötti lehetséges szinergiákat kutatta. Áttekintjük, hogy milyen adatokat gyűjtöttünk össze, és milyen lehetőségeket látunk az egyik legnagyobb hazai barnamezős területén. Azt is elmondjuk, hogy mit tervezünk a jövőben, és hogy akit érdekel, hogy tud részt venni az együttműködésben.

Helyszín: Központi út 35-47. (Trap Factory)

FILMVETÍTÉSEK

Vasárnap 17:00–18:30

→ **KATONA ZSUZSA: AZ ÉLET ÁRA – A WEISS MANFRÉD-CSALÁD TÖRTÉNETE**

(2017, 93 perc)

A Csepel Műveket a 20. század elején még Weiss Manfréd Művekként ismerték, mely akkoriban Európa egyik legnagyobb és legmodernebb gyáróriásának számított. A Weiss-család kiemelkedő szerepet játszott a magyar ipar, kultúra és társadalom életében. A család felemelkedését és bukását dolgozza fel a film még élő családtagok, archív anyagok, korabeli dokumentumok és történészek segítségével

Helyszín: Központi út 35-47. (Trap Factory)

EGYÉB PROGRAMOK

Vasárnap 13:30, 15:30

→ **„KALEIDOSZKÓP, CIRKUSZ-SZÍN- HÁZI ETŰDÖK” – A COMMANDARTE TÁRSULAT ELŐADÁSÁBAN**

Hazai és nemzetközi fesztiválokon bemutatott előadás, közönség-kedvenc műsorszámokkal. Mit ígérünk az előadásban? Változatos, rövid történeteket izgalmas karakterekkel, akik nem csak a levegőben, hanem a talajon is szórakoztatják a nézőket. Műsorunk szerkezete a levegő akrobatika elemeire épül (silk, karika, hammock, kocka és gurni), ezeket egészíti ki a tánc, a talaj- és partner akrobatika, a próza és az ének.

Helyszín: Központi út 63. (B-Max Kft.) | Műsoridő: 15-20 perc

A PLACCC FESZTIVÁL PROGRAMJAI A NYITOTT GYÁRAK PROGRAM KERETÉBEN

A köztereken és rendkívüli helyszíneken megvalósuló művészeti alkotásokat bemutató Placc Fesztivál 2013 óta rendszeresen szervez programokat Csepelen. A 2013-as Placc Csepel különkiadást követően két nagyobb projektet is indítottunk a kerületben, amelyek közül a norvég-magyar együttműködésben született PICTURE projekt 2017-ben lezárult, a helyi civilekkel indított GyárKert viszont a mai napig fut és aktív.

A Nyitott Gyárak hétvégéje keretében az elmúlt években a Csepel Művek területén megvalósított projektjeink közül négy is újraélhető, valamint kifejezetten csak ezen az eseményen látható is programokkal készülünk.

A norvégiai Scenekunst Østfold-dal 2017-ben megvalósított, és kifejezetten a művészetnek (poszt-)indusztriális közegben játszott lehetséges szerepét kutató PICTURE projektünkben 6 magyar és 5 norvég művész alkotott együtt 2 hónapon keresztül Norvégiába és Csepelen. Ennek keretében született – többek között – Somló Dávid, Makkai Dániel és a Ziggurat Project társulat alkotása, amelyeket részben vagy egészben a Nyitott Művek program látogatói is élvezhetnek, továbbá levetítjük a projektről készült szubjektív dokumentumfilmet is.

Szombat-Vasárnap 15:00–20:00 között, fél óránként induló turnusokban

→ **SOMLÓ DÁVID: HORIZONT** – EXPERIMENTÁLIS BICIKLITÚRA ÉS MOZGÓ HANGINSTALLÁCIÓ

Somló Dávid 45 perces biciklitúráján a résztvevőkkel közösen, lassan behatolunk a gyárkomplexum gyomrába, egyre mélyebben és mélyebben elmerülve annak architektúrájába és rezgéseibe.

Mennyei disztópia.

Biciklit a helyszínen biztosítunk.

Regisztráció a kiválasztott időpont megjelölésével:

<https://www.eventbrite.com/e/somlo-david-horizont-bicikli-hang-tura-horizont-bicycle-sound-tour-tickets-63107928513>

max. 2 fő/biciklis túra | Túravezetők: Kontúr Balázs, Vass Imre

Helyszín: találkozó a Művek II. kapujánál (főbejárat)

→ IDEGENVEZETŐ A ZSEBEDBEN? TÖLTSD LE A POCKETGUIDE APPOT, NYISD MEG A LINKET, ÉS VÁGJ NEKI A CSEPEL MŰVEK FELFEDEZÉSÉNEK!

A Csepel Művek gyáróriás fénykorában 35 ezer ember koptatta macskaköves belső főútjait és készített gombostűt, töltényhüvelyt, mázas serpenyőt, nyugati exportra harckocsit, kerékpárt vagy éppen repülőgépet. De milyenek voltak a hétköznapiak? Mit láthattak a gyereknapi ünnepeken a legkisebbek? Mi történt a kohászbrigád beavatási szertartásain? A „Volt egyszer egy Csepel Művek” visszahozza a helyszínre az emlékfoszlányokat, történetmorzsákat, a poros vitrinekben őrzött emléktárgyakat.

Letöltés: csepel.pocketguideapp.com

Szombat 11:00-18:00

→ MAKKAI DÁNIEL: FACTORY PLAYGROUND

(részlet)

Makkai Dániel és alkotótársai a Csepel Művek valóságának alakítására tettek kísérletet, ideiglenesen játszótérre változtatva át azt. Milyen lehet álmodni egy üzem hangjaival, vagy gyerekként élni a negyedben, esetleg piknikezni egy gyár szomszédságában?

Az eredeti projekt keretében az érdeklődők különleges helyszíneken kaptak különböző benyomásokat a gyár életéből – ezek közül most egy, a Csepel Művek területén játszó gyerekekkel készült „horrorfilm” látható.

Az eredetii projekt alkotói és közreműködői: Debreczeni Márton, Konopás Judit Emese, Ilka Rita, Lukács Mihály, Lukács Máté, Markovics Zita, Baló Dániel

Helyszín: Dézsa utca 7. (Májér Kft., pince)

→ ZIGGURAT PROJECT: Q FOR SILENCE – FIZIKÁLIS TAPASZTALÁS

A Központi úti gyáracsarnokon keresztülvezető immerzív séta eredetileg egy helyspecifikus koreográfia záróeleme volt – ez esetben az érdeklődők külön programelemként tapasztalhatják meg egy gyár zajszennyezését.

Közreműködők: Lukács Gergő, Rab Alexandra

Az eredeti projekt alkotói és közreműködői: Sarlós Flóra Eszter, Czako Máté, Szabó Kristóf, Jonas Bjerketvedt

További részletek a honlapon.

Szombat 18:00

→ PICTURE PROJECT – SZUBJEKTÍV DOKUMENTUMFILM

A filmet készítette: Dér Asia, Haragonics Sári

Hang: Bohács Tamás, Mark Zask

Kamera: Svitlana Shymko

További részletek a honlapon.

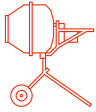
A kerület kulturális életét felpezsdíteni szándékozó csepeli lakosokkal kezdtük el GyárKert programunkat, amelynek lényege, hogy közösen találunk ki, tervezünk meg és valósítunk meg a negyedhez szorosan kapcsolódó és ott megvalósuló művészeti és kulturális programokat. A csoport kezdeményezésére és szervezésében valósul meg a Nyitott Gyárak Hétvégéje program keretében egy kreatív workshop és műhelylátogatás, valamint a TrainingSpot társulat 15 perces helyspecifikus színházi performance-a.

A GyárKert szervezésű programokról bővebb információ: www.placcc.hu

Handwriting practice lines consisting of 10 sets of horizontal lines. Each set includes a solid blue top line, a dashed blue middle line, and a dotted red bottom line.

KORTÁRS

ÉPÍTÉSZETI

KÖZPONT

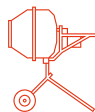

Co-funded by the
Creative Europe Programme
of the European Union

25nka
Nemzeti Kulturális Alap

ARTMAGAZIN

KORTÁRS

ÉPÍTÉSZETI

KÖZPONT

Co-funded by the
Creative Europe Programme
of the European Union

25nka
Nemzeti Kulturális Alap

NYITOTT
GYÁRAK
HÉTVÉGÉJE

CSEPEL
MŰVEK

2019. 06. 29-30.